

Jaarrekening 2017

Stichting Spaarne Gasthuis

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

INHOUDSOPGAVE

5.1	Jaarrekening 2017	Pagina
5.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2017	4
5.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2017	5
5.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2017	6
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017	17
5.1.6	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	27
5.1.7	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	28
5.1.8	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	29
5.1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (geconsolideerd)	30
5.1.10	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2017	32
5.1.11	Enkelvoudige balans per 31 december 2017	39
5.1.12	Enkelvoudige resultatenrekening over 2017	40
5.1.13	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	41
5.1.14	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2017	42
5.1.15	Enkelvoudig mutatieoverzicht immateriële vaste activa	49
5.1.16	Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa	50
5.1.17	Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	51
5.1.18	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (enkelvoudig)	52
5.1.19	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2017	53
5.1.20	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	56
5.2	Overige gegevens	
5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	57
5.2.2	Nevenvestigingen	57
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	58

5.1 GECONSOLIDEERDE

JAARREKENING

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u> € 1.000	<u>31-dec-16</u> € 1.000
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	13.995	15.520
Materiële vaste activa	2	296.452	306.282
Financiële vaste activa	3	890	681
Totaal vaste activa		<u>311.337</u>	<u>322.483</u>
Vlottende activa			
Vorraden	4	4.732	4.877
Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	5	8.203	0
Debiteuren en overige vorderingen	7	83.204	104.569
Effecten	8	4.290	4.048
Liquide middelen	9	61.494	31.350
Totaal vlottende activa		<u>161.923</u>	<u>144.844</u>
Totaal activa		<u><u>473.260</u></u>	<u><u>467.327</u></u>
PASSIVA			
Groepsvermogen			
Kapitaal	10	4.067	4.067
Bestemmingsreserves		35.896	36.288
Bestemmingsfondsen		1.000	1.000
Algemene en overige reserves		107.567	85.821 *
Totaal groepsvermogen		<u>148.530</u>	<u>127.176</u>
Voorzieningen			
Voorzieningen	11	14.667	16.191
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)			
	12	177.382	196.922
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	5	0	9.182 *
Overige kortlopende schulden	13	132.681	117.856 *
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>132.681</u>	<u>127.038</u>
Totaal passiva		<u><u>473.260</u></u>	<u><u>467.327</u></u>

* Zie pagina 7 voor verdere uitleg

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

	<u>Ref.</u>	<u>2017</u> € 1.000		<u>2016</u> € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:				
Opbrengsten zorgprestaties	16	401.455	*	406.865
Subsidies	17	21.602		23.284
Overige bedrijfsopbrengsten	18	28.850		31.508
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>451.906</u>		<u>461.657</u>
BEDRIJFSLASTEN:				
Personeelskosten	19	199.722	*	205.090
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	30.781		30.149
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	1.900		0
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	22	58.664		59.675
Overige bedrijfskosten	23	130.751		132.446
Som der bedrijfslasten		<u>421.818</u>		<u>427.360</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		30.088		34.297
Financiële baten en lasten	24	-8.636		-11.602
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	25	-136		-867
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>21.317</u>		<u>21.828</u>
Belang derden	26	-2		50
GROEPSRESULTAAT BOEKJAAR		<u>21.315</u>		<u>21.879</u>
RESULTAATBESTEMMING				
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u> € 1.000		<u>2016</u> € 1.000
Toevoeging/(onttrekking):				
Algemene en overige reserves Ziekenhuis		19.596		19.802
Algemene en overige reserves Ziekenhuis (resultaat SAHZ)		1.625		1.983
Algemene en overige reserves Ziekenhuis (resultaat Steunstichting)		94		94
		<u>21.315</u>		<u>21.879</u>

* Zie pagina 7 voor verdere uitleg

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	2017		2016	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		30.088		34.297
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen materiële vaste activa	28.553		28.061	
- Overige waardeverminderingen materiële vaste activa	1.900		0	
- Afschrijvingen immateriële vaste activa	1.933		1.836	
- Afschrijving goodwill	175		165	
- Afschrijving disagio onder langlopende schulden	120		120	
- Mutaties voorzieningen	-1.524		6.128	
- Mutaties in vermogen (fourthrestel)	0		3.800	
- Mutaties in vermogen (overige mutatie)	39		52	
		31.195		40.161
Veranderingen in werkkapitaal				
- Voorraden	145		-97	
- Mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	-17.385		-8.408	
- Debiteuren en overige vorderingen	21.365		-15.182	
- Vorderingen/schulden uit hoofde van bekostiging	0		-9.040	
- Effecten	-242		-13	
- Kortlopende schulden	-5.173		1.613	
		-1.290		-31.127
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		<u>59.993</u>		<u>43.331</u>
- Ontvangen intrest	131		167	
- Betaalde intrest	-8.768		-9.946	
- Resultaat deelneming	1		-1.823	
- Belang derden	-2		50	
- Vennootschapsbelasting	-136		-867	
		-8.774		-12.418
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>51.220</u>		<u>30.913</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
- Investerings materiële vaste activa	-20.479		-20.067	
- Desinvesteringen materiële vaste activa	-438		273	
- Mutatie projecten OHW materiële vaste activa	293		0	
- Investerings in immateriële vaste activa	-408		-1.894	
- Verstrekte leningen onder financiële vaste activa	-500		0	
- Aflossing leningen u/g	114		-14	
- Overige mutatie financiële vaste activa	2		-172	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-21.415</u>		<u>-21.874</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
- Nieuw opgenomen leningen	1.500		0	
- Aantrekken kortlopend werkkapitaal	20.000		0	
- Aflossing langlopende schulden	-22.116		-22.742	
- Overige mutaties leningen	956		1.027	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>340</u>		<u>-21.715</u>
Mutatie geldmiddelen		<u>30.144</u>		<u>-12.676</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari		31.350		44.026
Stand geldmiddelen per 31 december		61.494		31.350
Mutatie geldmiddelen		<u>30.144</u>		<u>-12.676</u>

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Spaarne Gasthuis is statutair (en feitelijk) gevestigd in Hoofddorp, op het adres Spaarnepoort 1, 2134 TM in Hoofddorp en is geregistreerd onder KvK-nummer 41225010.

De Stichting heeft ten doel de gezondheidszorg te bevorderen, onder meer door de instandhouding, het beheer en de exploitatie van voorzieningen binnen welke taken op het gebied van de gezondheidszorg in de ruimste zin wordt uitgeoefend, waaronder één of meer ziekenhuizen, thans zijnde het Spaarne Gasthuis.

De Stichting bereikt haar doel door:

- het leveren van onderzoeken, behandeling en verzorging aan patiënten en cliënten conform vigerende kwalitatieve maatstaven terzake;
- het scheppen van een goed werkklimaat voor medewerkers en medisch specialisten verbonden aan de Stichting;
- het geven van onderwijs dan wel het verlenen van bijstand aan instituten voor onderwijs ten behoeve van medisch specialistische, verpleegkundige, paramedische en andere opleidingen;
- het plegen van overleg en het samenwerken met andere instellingen en voorzieningen voor gezondheidszorg plaatselijk, regionaal, nationaal en internationaal.

Het Spaarne Gasthuis is een topklinisch opleidingsziekenhuis.

Stichting Spaarne Gasthuis staat aan het hoofd van de groep zoals weergegeven in de paragraaf Consolidatie.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655 en Titel 9 Boek 2 BW.

De grondslagen die worden toegepast over de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Met ingang van 1 januari 2015 is de maximale doorlooptijd van een DBC-zorgproduct verlaagd van 365 dagen naar 120 dagen. Dit zorgt onder meer voor een lagere omvang van de onderhanden werk positie. DBC-zorgproducten worden door de verkorting van de maximale doorlooptijd gemiddeld genomen eerder gefactureerd. Deze wijziging heeft geen invloed op de hoogte van de omzet van het ziekenhuis.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Verslaggeving, vergelijkende cijfers 2016 en foutenherstel

Presentatie van de jaarrekening is in € x 1000. De vergelijkende cijfers 2016 van een aantal posten is aangepast vanwege de hieronder benoemde verwerking van materiele fouten uit voorgaande jaren.

In de loop van 2017 is geconstateerd dat contractafspraken met zorgverzekeraars niet juist waren verwerkt in de jaarrekening 2016 nadat deze was vastgesteld. Dit heeft geresulteerd in een te lage weergave van de opbrengsten zorgverzekeringswet en daarmee ook het resultaat over boekjaar 2016 en het eigen vermogen per 31 december 2016 met € 5,0 miljoen in de jaarrekening 2016. Omdat sprake is van een materiele fout is op basis van RJ 150.202 de genoemde € 5,0 miljoen alsnog verwerkt in het eigen vermogen per 31 december 2016. Tevens zijn de vergelijkende cijfers over 2016 aangepast. In de balans ultimo 2016 leidt deze aanpassing tot een toename van Nog te factureren omzet DBC-Zorgproducten met € 3,2 miljoen en een afname van de terugbetalingsverplichting zorgverzekeraars oude jaren onder de overige schulden met € 1,8 miljoen.

Naar aanleiding van de landelijke discussie inzake de opslag sociale lasten, die berekend dient te worden op de verplichting persoonlijk levensfase budget, is geconstateerd dat de berekende opslag te laag is. Een aanpassing in de opslag heeft geleid tot een toename van de verplichting persoonlijk levensfase budget ultimo 2017 met € 4,1 miljoen en ultimo 2016 met € 3,8 miljoen alsmede tot een daling van het eigen vermogen ultimo 2016 met € 3,8 miljoen (per 1 januari 2016 met € 3,3 miljoen). Het effect op het resultaat 2017 bedraagt € 0,3 miljoen (2016: € 0,5 miljoen). Omdat sprake is van een materiele fout is op basis van RJ 150.202 de genoemde € 3,8 miljoen alsnog verwerkt in het eigen vermogen per 31 december 2016. Tevens zijn de vergelijkende cijfers over 2016 aangepast.

Consolidatie

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de zorginstelling als de geconsolideerde maatschappijen van de zorginstelling. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting Spaarne Gasthuis.

In de geconsolideerde jaarrekening van de Spaarne Gasthuis zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. Gegevens van geconsolideerde maatschappijen die andere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van de rechtspersoon.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de instelling een meerderheidsbelang heeft of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend worden financiële instrumenten, die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare termijn weer te vervreemden, worden niet geconsolideerd. Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte resultaten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht.

De consolidatie betreft de volgende stichtingen en vennootschappen:

- Stichting Spaarne Gasthuis
- Stichting Apotheek der Haarlemse Ziekenhuizen*
- Stichting Diaconessenhuis/Mariastichting tot steun a/h Interconfessioneel Spaarne Ziekenhuis (hierna: Steunstichting)**
- Transpaarne Holding B.V. (100%) ** met de volgende dochtermaatschappijen:
 - SpaarnePark B.V. (100%) **
 - Spaarne Prevent B.V.. (100%) **
 - Plastisch Cosmethisch Centrum B.V. (60%) **
- Vijf Meren Kliniek B.V. (53%) *

In de consolidatie worden de genoemde stichtingen en vennootschappen volledig opgenomen, met uitzondering van Plastisch Cosmethisch Centrum B.V. (indirect belang van 60% via Transpaarne Holding B.V.).

Sinds 1 januari 2015 heeft Spaarne Gasthuis een aandelenbelang van 55% in de Vijf Meren Kliniek B.V. Dit belang is in 2016 verlaagd naar 54% en in 2017 verlaagd naar 53%. In deze vennootschap vinden de KNO-activiteiten van het ziekenhuis plaats.

Het Spaarne Gasthuis heeft van 2015 tot en met 2019 recht op 100% van de winst en in het jaar 2020 recht op 50% van de winst van Vijf Meren Kliniek B.V. in de vorm van koopsommen. Doordat sprake is van invloed van betekenis, wordt deze vennootschap voor 100% meegeconsolideerd.

Alle entiteiten met * hebben hun statutaire vestigingsplaats in Haarlem.

Alle entiteiten met ** hebben hun statutaire vestigingsplaats in Hoofddorp.

Verbonden rechtspersonen

De transacties met verbonden partijen hebben onder normale marktvoorwaarden plaatsgevonden.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgingsprijs of de vervaardigingsprijs, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans en resultatenrekening zijn in de jaarrekening genummerd.

Algemene grondslagen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van een gebeurtenis uit het verleden gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen.

Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Spaarne Gasthuis.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen in de totstandkoming van de zorgopbrengsten worden schattingen opgenomen voor het verwachte eindproduct. Dit kan leiden tot eventuele effecten op overschrijding van de contractafspraken met verzekeraars en kan effect hebben op de hoogte van het gereedheidspercentage en daarmee op de onderhanden werk positie en overfinanciering.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen ontwikkel- en licentiekosten van het ziekenhuisinformatiesysteem. Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van de immateriële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van de vaste activa. De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte gebruiksduur. Het afschrijvingspercentage is 10%, vanaf het moment van ingebruikname.

Een deel van de investeringen in het ziekenhuisinformatiesysteem bestaat uit gemaakte kosten (ontwikkelkosten). Voor het bedrag van de boekwaarde van de ontwikkelkosten wordt, conform art 365 lid 1-2 BW2T9, in het eigen vermogen een wettelijke reserve aangehouden.

Materiële vaste activa: grond en terreinen

Grond en terreinen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Na eerste verwerking, wordt waardering op basis van actuele waarde toegepast. Hierbij wordt gezien de aard van de activa (grond en terreinen) waardering tegen opbrengstwaarde toegepast (RJ 212.403). Om de drie tot vijf jaar vindt herijking plaats op basis van taxaties.

Materiële vaste activa m.u.v. grond en terreinen

Van de materiële vaste activa worden de bedrijfsgebouwen, machines en installaties gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Deze grondslagen zijn ongewijzigd.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van de vaste activa.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen: 3,33% tot restwaarde van 10% (met uitzondering van locatie Haarlem -Zuid)
- Machines en installaties: 5-10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10-20%
- (Medische) inventaris: 10%
- Automatisering: 20%

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vorderingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen. Voor de gebouwen Zuiderpoort en Velservoort wordt, zoals overeengekomen met huurders, een voorziening gevormd voor periodiek onderhoud. Deze voorziening is opgenomen aan de passiefzijde van de balans. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste gebracht van deze voorziening.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen gearmorteerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Goodwill wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en afgeschreven over de verwachte economische levensduur.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Het Spaarne Gasthuis beoordeelt op elke balansdatum of een actief of een groep van activa bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Voor alle categorieën activa, die tegen kostprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardevermindering deze waardevermindering bepaald en in de resultatenrekening verwerkt. In dit kader stelt het Spaarne Gasthuis een bedrijfswaardeberekening op. Indien de bedrijfswaardeberekening geen indicatie geeft voor bijzondere waardevermindering, vindt er geen afwaardering plaats op het actief.

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Het Spaarne Gasthuis heeft de realiseerbare directe opbrengstwaarde bij verkoop en de contante waarde van de toekomstige kasstromen van het zorgvastgoed benaderd op het niveau van de kasstroomgenererende eenheid en vergeleken met de boekwaarde van het vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa per 31 december 2017. De bedrijfswaarde is berekend voor de entiteiten : het gehele ziekenhuis, Boerhaavegebouw en Velsperpoort.

Bij de berekening van de bedrijfswaarde van het gehele ziekenhuis is uitgegaan van eeuwig durende kasstromen ofwel van de meerjarenbegroting afgeleide kasstromen voor de jaren 2018 tot en met 2022 en genormaliseerde trendmatige kasstromen vanaf 2023 tot aan einde verwachte gebruiksduur. Voorts is uitgegaan van de veronderstellingen: de vervangingsinvesteringen tot het niveau dat noodzakelijk wordt geacht om het betreffende vastgoed tot aan het einde levensduur in gebruik te houden, een disconteringsvoet van 5,7% van het gemiddelde van de externe vermogenskosten en het gewenste rendement op het eigen vermogen, zijnde het gemiddelde van de externe vermogenskosten van 4,3%.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van een voorziening voor incourantheid of tegen lagere opbrengstwaarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen.

Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen gearmorteerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast. Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast, vindt eerste waardering plaats tegen reële waarde. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst-en-verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de resultatenrekening verwerkt.

Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting past Spaarne Gasthuis de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de resultatenrekening zijn verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de resultatenrekening verwerkt.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

Spaarne Gasthuis documenteert de hedgerelaties in specifieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat sprake is van effectieve hedges respectievelijk dat geen sprake is van overhedges.

Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', aflopen of worden verkocht of wanneer de instelling niet langer kiest voor hedge accounting wordt hedge accounting beëindigd. De tot dat moment in het vermogen verantwoorde resultaten blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het moment dat de toekomstige transactie plaatsvindt. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, worden de in het eigen vermogen uitgestelde cumulatieve hedgeresultaten naar de resultatenrekening gebracht.

Periodiek wordt de effectiviteit van de hedgerelaties getoetst door vergelijking van de cumulatieve reëlewaardewijziging van de afgedekte positie met de cumulatieve waardewijzigingen van de afgeleide instrumenten.

De laagste van de cumulatieve waardewijziging van de afgedekte positie en de cumulatieve waardewijziging van de afgeleide instrumenten wordt in de herwaarderingsreserve uitgesteld.

Indien sprake is van een reële waardeafdekking (reële waarde hedge accounting) van een opgenomen actief of verplichting of niet in de balans opgenomen bindende overeenkomst worden de resultaten uit de herwaardering van het afgeleide instrument op hetzelfde moment in de resultatenrekening verwerkt als het resultaat op de afgedekte positie voor zover deze betrekking hebben op de reëlewaardewijziging van het specifieke risico van de afgedekte post of positie.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars en de overfinanciering van schadejaar 2017 in mindering gebracht. Indien dit leidt tot een negatieve onderhanden werk positie, dan wordt deze post aan de creditzijde van de balans gepresenteerd. Niet gekoppelde verrichtingen worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Effecten

Effecten opgenomen onder de vlottende activa worden gewaardeerd tegen marktwaarde. De effecten worden aangemerkt als zijnde aangehouden voor handelsdoeleinden. Waardeveranderingen van deze effecten worden verwerkt in de resultatenrekening. Indien de marktwaarde van effecten niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Niet-beursgenoteerde effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De transactiekosten zijn verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Herwaarderingsreserve

Waardevermeerderingen van vaste activa die worden gewaardeerd tegen actuele waarde worden opgenomen in de herwaarderingsreserve. Waardeveranderingen van deze activa worden direct in het eigen vermogen verwerkt, tenzij sprake is van een daling van de waarde van de vaste activa. Als een actief wordt vervreemd, valt een eventueel aanwezige herwaarderingsreserve met betrekking tot dat actief vrij ten gunste van de overige reserves.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De waardering van de voorzieningen vindt plaats tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting(en) af te wikkelen. De gehanteerde disconteringsvoet is de markttrente behorende bij de looptijd van de betreffende voorziening.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

In 2017 is de reorganisatievoorziening aangewend ten behoeve van de afwikkeling van de vaststellingsovereenkomsten, dekking van personele kosten van boventalligen in het mobiliteitscentrum en overige kosten. Het restant van de voorziening zal worden aangewend voor de verdere afwikkeling van vaststellingsovereenkomsten en dekking van personele kosten van boventalligen in het mobiliteitscentrum, mede als gevolg van de herorganisatie vanwege de fusie van het Kennemer Gasthuis en het Spaarne ziekenhuis.

Voorziening persoonlijk levensfase budget (overgangsregeling)

De voorziening persoonlijk levensfase budget (PLB) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO-verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PLB-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0% vanwege de beperkte looptijd van de voorziening van twee jaren.

Voorziening uitkering jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen op grond van de huidige personeelsregeling. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet varieert van 0,85% tot 2,2%, afhankelijk van de looptijd. (2016: 1,65%)

Voorziening groot onderhoud (Zuiderpoort & Velsperpoort)

De onderhoudsvoorziening voor Zuiderpoort en Velsperpoort wordt volgens contract opgebouwd door de gebruikers van de locaties. De huurders van de beide locaties storten op basis van een lange termijn onderhoudsplan de overeengekomen bedragen op een bankrekening die wordt gebruikt voor uitgaven aan onderhoud. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0%.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2017 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0%.

Voorziening transitievergoeding

Een voorziening is gevormd voor de verplichting tot het betalen van een transitievergoeding bij het beëindigen van tijdelijke dienstverbanden na twee jaren, alsmede voor medewerkers waarvoor ontslag wordt aangevraagd wegens twee jaren arbeidsongeschiktheid, overeenkomstig de wet werk en zekerheid. De berekening is gebaseerd op de inschatting van de verwachte kans tot uitstroom vanwege arbeidsongeschiktheid of beëindiging van het tijdelijk contract. De hoogte van de transitievergoeding is berekend overeenkomstig vigerende regelgeving.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden opgenomen bij eerste verwerking tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen voor het komende jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Omzet DBC-zorgproducten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Subsidies en overige bedrijfsopbrengsten

De subsidies zijn berekend aan de hand van de voorschriften voor subsidiëring.
De PAAZ-opbrengsten worden verantwoord onder de Opbrengsten Zorgprestaties.

De overige bedrijfsopbrengsten zijn gebaseerd op het gefactureerde of doorberekende bedrag voor de geleverde goederen en diensten.

Opbrengsten SAHZ

Onder opbrengsten apotheek SAHZ wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen en kostprijs van ingekochte geneesmiddelen en grond- en hulpstoffen.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofdstuk Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Spaarne Gasthuis heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Spaarne Gasthuis. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Spaarne Gasthuis betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij hoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. De dekkingsgraad per 31 dec 2016 was 95,3% en de dekkingsgraad per 31 dec 2017 is 101,1%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 124,3%. Het pensioenfonds verwacht in 2026 hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Spaarne Gasthuis heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Spaarne Gasthuis heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

5.1.4.5 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Betalingen die voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reëlewaarde-hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten.

5.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellings specifieke (sectorale) regels.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Specifieke aandachtspunten omzet in de jaarrekening 2017

De landelijke onzekerheden met betrekking tot de omzetverantwoording voor instellingen voor medisch specialistische zorg (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd. Sinds het jaar 2012 is sprake van landelijke onzekerheden rondom de omzetverantwoording. In 2014 zijn de risico's drastisch afgenomen met de invoering van de vaststelling van de uitkomsten van het expertonderzoek naar de omzetverantwoording 2012 en 2013 en de vaststelling van transitiebedragen. In de jaren 2015, 2016 en 2017 zijn de risico's verder verminderd.

De resterende in de jaarrekening 2017 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor Spaarne Gasthuis hebben betrekking op:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2016 en eerdere jaren;
2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2017;
3. Toerekening van contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren;
4. Overgangsregeling kapitaallasten.

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft Spaarne Gasthuis de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 5.1.4 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2017 meegenomen en is de "Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek 2017 Medisch Specialistische Zorg" gevolgd.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2017

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2017 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht voor Spaarne Gasthuis:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2016 en eerdere jaren

Spaarne Gasthuis heeft over de uitkomsten van het zelfonderzoek 2016 en eerdere jaren finale overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars. De uitkomsten zijn verwerkt in deze jaarrekening en dit heeft niet geleid tot materiële wijzigingen van de in de jaarrekening 2016 opgenomen nuanceringen.

2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2017

De NFU, NVZ en ZN hebben een Handreiking Rechtmatigheidsonderzoek MSZ 2017 gepubliceerd.

Deze rechtmatigheidscontroles worden beoordeeld door de representerende zorgverzekeraars. Op basis van dit oordeel zullen alle verzekeraars gezamenlijk over de rechtmatigheid van de facturatie 2017 concluderen. De instelling heeft, voor de jaarrekening deels op basis van een risicoanalyse, onderzoek verricht naar de risico's die voor Spaarne Gasthuis materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles over 2016 respectievelijk 2017 op basis van schattingen.

Daarnaast is Spaarne Gasthuis bezig op basis van deze handreiking het onderzoek inzake 2017 af te ronden. De voorlopige uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening en het inschatten van de risico's die voortvloeien uit geconstateerde onjuiste registraties en/of declaraties, rekening houdende met de contractafspraken met zorgverzekeraars. Naar verwachting volgt in het najaar 2018 uitsluitel over dit onderzoek. Dit kan naar verwachting van de raad van bestuur van Spaarne Gasthuis leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft Spaarne Gasthuis nuanceringen geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2017 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd (kunnen) worden.

Spaarne Gasthuis gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan. Privaatrechtelijk heeft Spaarne Gasthuis geen afspraken terzake gemaakt met zorgverzekeraars, anders dan verwerking van de aandachtspunten zoals opgenomen in de handreiking 2017 en het bepalen van de toekomstige handelswijze op nieuwe doelmatigheidsaspecten.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

3. Toerekening van contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren

Spaarne Gasthuis heeft met de zorgverzekeraars voor 2017 schadelastafspraken op basis van aanneemsommen en plafondatafspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2017 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2017 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording, rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2017 in mindering gebracht en waar nodig verwerkt in de waardering van het onderhanden werk ultimo 2017.

De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

In de afgelopen periode zijn de schadelastjaren 2012 en 2013 afgerekend met de zorgverzekeraars. Echter, dit betekent niet dat geen risico's meer spelen ten aanzien van deze schadelastjaren. Als gevolg van enkele discussiepunten is in de jaarrekening nog een voorziening opgenomen ter dekking van mogelijke financiële risico's die hieruit kunnen voortvloeien. Schadelastjaar 2014 is nagenoeg afgerond. Omdat de afrekening van schadelastjaren als gevolg van meerdere aspecten een complex traject is, vraagt de finale afrekening zowel voor het Spaarne Gasthuis als voor de zorgverzekeraars in bepaalde mate nadere analyse en is de doorlooptijd van de finale afrekening relatief lang. Verwacht wordt dat de finale afrekening van schadelastjaren 2014 en 2015 in 2018 zal plaatsvinden. In de jaarrekening is de beste inschatting opgenomen van de schuldpositie met de zorgverzekeraars voor de schadelastjaren 2014, 2015 en 2016. Nadere analyse kan leiden tot een andere vaststelling van het finaal met elkaar af te rekenen bedrag per schadelastjaar per zorgverzekeraar.

4. Overgangsregeling kapitaallasten

Spaarne Gasthuis heeft op basis van de beleidsregel Garantieregeling kapitaallasten 2013-2016 (BR/CU-2139) en de door de NZa beschikbaar gestelde formulieren beoordeeld op welke suppletie Spaarne Gasthuis recht heeft. Op basis van de berekeningen komt de Spaarne Gasthuis tot de conclusie dat er geen rechten zijn tot suppletie.

Conclusie raad van bestuur

De raad van bestuur heeft ten behoeve van de bepaling van het resultaat en de financiële positie de best mogelijke schattingen gemaakt op basis van de beschikbare informatie, onder andere met betrekking tot bovenstaande aspecten van de omzetverantwoording.

De raad van bestuur is van mening dat, met voornoemde toelichting, de jaarrekening het vereiste inzicht geeft in het resultaat en de financiële positie van Spaarne Gasthuis op basis van de nu bekende feiten en omstandigheden.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Kosten van ontwikkeling	6.042	6.434
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	7.953	9.085
Totaal immateriële vaste activa	<u>13.995</u>	<u>15.520</u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	15.520	15.462
Bij: investeringen	408	1.894
Af: afschrijvingen	1.933	1.836
Boekwaarde per 31 december	<u>13.995</u>	<u>15.520</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

In 2017 zijn aanvullende investeringen gedaan in het ziekenhuisinformatiesysteem, die worden gepresenteerd onder de immateriële vaste activa. In Kosten van ontwikkeling is € 0,4 miljoen geïnvesteerd en in Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom is niet geïnvesteerd.

Een deel van de investeringen in het ziekenhuisinformatiesysteem bestaat uit gemaakte kosten (ontwikkelkosten). Voor het bedrag van de boekwaarde van de kosten van ontwikkeling wordt, conform art 365 lid 1-2 BW2T9, in het eigen vermogen een wettelijke reserve aangehouden.

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bedrijfsgebouwen en terreinen	194.679	201.395
Machines en installaties	40.109	45.552
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	61.649	59.026
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	15	309
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Totaal materiële vaste activa	<u>296.452</u>	<u>306.282</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	306.282	314.547
Bij: Investeringen	20.490	20.067
Bij: Herwaarderings	-11	0
Af: Afschrijvingen	28.553	28.061
Af: bijzondere waardeverminderingen	1.900	0
Bij: Mutatie projecten OHW	-293	0
Af: Desinvesteringen	-438	273
Boekwaarde per 31 december	<u>296.452</u>	<u>306.282</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht materiële vaste activa onder 5.1.7.

Het bedrag aan investeringen 2017 bestaat voornamelijk uit investeringen voor de bouw van het Vrouw-Kind centrum € 3 miljoen, verbouwingen € 2 miljoen, ICT € 3 miljoen en inventaris en automatisering € 12 miljoen,

In 2017 is het OK complex van de locatie Heemstede buiten gebruik gesteld. Daarom is de boekwaarde ultimo 2016 van de verbouwing van 2008 ad € 1,9 miljoen afgewaardeerd tot nihil. Deze waardevermindering komt tot uitdrukking in de Bijzondere waardevermindering van vaste activa.

Overige indicaties voor een waardevermindering zijn niet aanwezig.

Onder de materiële vaste activa zijn geen vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft. De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen.

Ernst & Young Accountants LLP

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17 € 1.000	31-dec-16 € 1.000
Deelnemingen	55	58
Overige vorderingen	504	117
Goodwill	331	506
Totaal financiële vaste activa	<u>890</u>	<u>681</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	31-dec-17 € 1.000	31-dec-16 € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	681	681
Resultaat deelnemingen	-2	0
Verstrekte leningen	500	0
Aflossing leningen	-114	-14
(Terugname) waardeverminderingen	0	-1
Afschrijving goodwill	-175	-135
Goodwill	0	170
Boekwaarde per 31 december	<u>890</u>	<u>681</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.8.

De deelneming betreft een deelname Centramed B.A. opgenomen in de Steunstichting en in de SAHZ.

De overige vorderingen betreft vooral een lening aan Connect4Care B.V ad € 400.

De goodwill betreft betaalde gelden aan medisch specialisten inzake praktijkovernamen.

Van de financiële vaste activa vervalt € 254 binnen één jaar, € 555 binnen vijf jaar en € 81 na vijf jaar. De deelnemingen zijn hieronder gespecificeerd.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal x 1.000 €	Kapitaal belang. in %%	Eigen Vermogen x 1.000 €	Resultaat x 1.000 €
Onderlinge waarborg maatschappij voor instellingen in de Gezondheidszorg Medirisk B.A.	Verzekeren van medische aansprakelijkheid.	0	-	29.249 *)	456 *)
Onderlinge waarborgmaatschappij Centramed B.A.	Verzekeren van medische aansprakelijkheid.	0	-	16.186 *)	701 *)

Toelichting:

*) op het moment van opstellen van de jaarrekening waren de gegevens over 2017 van deze partijen niet gepubliceerd of bekend.

De aangegeven informatie is informatie van het voorgaande boekjaar.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

Verslaggeving, vergelijkende cijfers 2016 en foutenherstel

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Medische middelen	4.368	4.448
Voedingsmiddelen	353	417
Overige voorraden	11	12
Totaal voorraden	<u>4.732</u>	<u>4.877</u>

Toelichting:

Ultimo 2017 is geen voorziening opgenomen voor incurantheid van voorraden. Hiertoe bestaat geen noodzaak. Om de continuïteit van zorg te waarborgen wordt gewerkt met minimumvoorraden.

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Onderhanden werk DBC-zorgproducten	49.175	45.353
Af: ontvangen voorschotten	-38.039	-39.739
Af: voorziening overfinanciering	-4.073	-15.594
Onderhanden werk PAAZ	1.140	798
Totaal onderhanden werk	<u>8.203</u>	<u>-9.182</u>

Toelichting:

Het onderhanden werk per ultimo boekjaar betreft de waarde van de zorgtrajecten die nog niet zijn afgerind.

Het onderhanden werk bestaat uit de waarde van DBC-zorgproducten. Zorgverzekeraars hebben voorschotten verstrekt voor de financiering van de onderhanden werk positie. Conform de regelgeving zijn de voorschotten van zorgverzekeraars in mindering gebracht op het onderhanden werk. Bij de verzekeraars waar de verwachte productiewaarde de contractueel afgesproken maximale productiewaarde overschrijdt, is een reservering opgenomen in de rubriek voorziening overfinanciering.

In vergelijking met jaar 2016 is de voorziening overfinanciering afgenomen met € 11,5 miljoen in 2017. Ultimo 2017 betreft deze voorziening het schadejaar 2017.

De bepaling van de onderhanden werk positie van de PAAZ wijkt af van de bepaling bij het ziekenhuis. De waardering van deze positie vindt plaats door de geregistreerde uren en verblijfsdagen van openstaande zorgtrajecten te vermenigvuldigen met een gemiddeld berekend tarief.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

7. Debiteuren en overige vorderingen

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Vorderingen op debiteuren	21.825	59.224
Nog te factureren omzet DBC-zorgproducten	49.797	38.377
Overige vorderingen	3.725	1.560
Vooruitbetaalde bedragen	5.138	2.391
Nog te ontvangen bedragen	2.719	2.996
Overige overlopende activa	0	22
Totaal overige vorderingen	<u><u>83.204</u></u>	<u><u>104.569</u></u>

Toelichting:

De vorderingen op debiteuren waren eind 2017 € 37,4 miljoen lager dan eind 2016. De stand ultimo 2016 was zo hoog door een extra facturatie welke in december 2016 heeft plaatsgevonden. Het effect van deze extra facturatie in 2016 is dat de stand van de nog te factureren omzet DBC-zorgproducten aanzienlijk lager was eind 2016 dan eind 2017. Verder toont het totale saldo van de vorderingen op debiteuren en nog te factureren omzet DBC-producten een aanzienlijk lager bedrag dan ultimo 2016 (2017: € 71 miljoen, 2016: € 97 miljoen) als gevolg van een meer frequente facturatie in 2017. Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht van € 0,6 miljoen (2016: € 1,0 miljoen).

De overige vorderingen ultimo 2017 bestaan uit vorderingen uit hoofde van masteropleidingen voor het schooljaar 2017-2018 en nog te ontvangen beschikbaarheidsbijdragen opleidingsfonds over 2016 en 2017.

De vooruitbetaalde bedragen ad € 5,1 miljoen ultimo 2017 bestaan voornamelijk uit vooruitbetalingen inzake het pensioenfonds (€ 1,9 miljoen), Zorgverzekeraar IZZ en vooruitbetalingen inzake servicecontracten voor ICT en onderhoud (€ 3,2 miljoen).

Voorts wordt opgemerkt dat in de vergelijkende cijfers van 2016 van de nog te factureren omzet DBC-zorgproducten een positieve mutatie van € 3,2 miljoen is verwerkt. Voor nadere toelichting over de achtergrond van deze aanpassing wordt verwezen naar paragraaf 5.1.4.1 onderdeel Verslaggeving, vergelijkende cijfers 2016 en foutenherstel.

8. Effecten

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Aandelen en obligaties	4.290	4.048
Totaal effecten	<u><u>4.290</u></u>	<u><u>4.048</u></u>

Toelichting:

De effecten betreffen beleggingsfondsen die in portefeuille zijn bij Stichting Diaconessenhuis/Mariastichting tot steun a/h Spaarne Gasthuis. De effecten staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

9. Liquide middelen

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Bankrekeningen	61.446	31.305
Kassen	50	43
Gelden onderweg	-2	2
Totaal liquide middelen	<u><u>61.494</u></u>	<u><u>31.350</u></u>

Toelichting:

De positie van de liquide middelen laat een stijgende lijn zien in 2017. Voorts is in december 2017 een kortlopend krediet afgesloten van € 20 miljoen waardoor sprake is van een tijdelijke toename van de liquide middelen.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de rechtspersonen, met uitzondering van de verplichting zoals opgenomen als (onderhouds)voorziening Zuiderpoort & Velderpoort. In de overeenkomst met ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. is vastgelegd dat positieve en negatieve saldi op rekeningen worden gecompenseerd voor de renteberekening en de dispositierente rekening courant. De schulden aan kredietinstellingen zijn verwerkt onder kortlopende schulden.

De gestelde zekerheden zijn beschreven onder 5.1.9.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Eigen vermogen

Het Eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-17	31-dec-16
	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	4.067	4.067
Bestemmingsreserves	35.896	36.288
Bestemmingsfondsen	1.000	1.000
Algemene en overige reserves	107.567	85.821
Totaal groepsvermogen	<u>148.530</u>	<u>127.176</u>

Kapitaal

	Saldo per 31-12-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2017
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Het verloop is als volgt weer te geven:				
Kapitaal	4.067	0	0	4.067
Totaal kapitaal	<u>4.067</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.067</u>

Bestemmingsreserves

	Saldo per 31-12-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2017
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Het verloop is als volgt weer te geven:				
Interconfessionele doelstellingen	764	0	0	764
Herwaarderingsreserve	27.063	0	0	27.063
Reserves SAHZ	2.027	0	0	2.027
Wettelijke reserve IVA	6.434	0	-392	6.042
Totaal bestemmingsreserves	<u>36.288</u>	<u>0</u>	<u>-392</u>	<u>35.896</u>

Bestemmingsfondsen

	Saldo per 31-12-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2017
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Het verloop is als volgt weer te geven:				
Innovatiefonds	1.000	0	0	1.000
Totaal bestemmingsfondsen	<u>1.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.000</u>

Algemene en overige reserves

	Saldo per 31-12-2016	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-12-2017
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Het verloop is als volgt weer te geven:				
Steunstichting	4.025	94	0	4.119
Reserves ziekenhuis	75.955	19.596	431	95.982
Reserves SAHZ	5.841	1.625	0	7.466
Totaal algemene en overige reserves	<u>85.821</u>	<u>21.315</u>	<u>431</u>	<u>107.567</u>

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Toelichting:

Het exploitatieresultaat over 2017 is toegevoegd aan het eigen vermogen. De vermogenspositie is als gevolg hiervan versterkt.

Als gevolg van mutaties uit hoofde van foutenherstel zijn de algemene en overige reserves in het eigen vermogen per balansdatum 31 december 2016 gestegen van € 84,6 miljoen naar € 85,8 miljoen.

Enerzijds is sprake van een verhoging van het eigen vermogen ultimo 2016 met € 5,0 miljoen in verband met nagekomen baten voorgaande jaren uit hoofde van contractafspraken met zorgverzekeraars. Anderzijds is het eigen vermogen verlaagd met een bedrag ad € 3,8 miljoen als gevolg van een aanpassing in de berekening van de verplichtingen persoonlijk levensfase budget onder de overige schulden. Het totale effect bedraagt € 1,2 miljoen.

Voor nadere uitleg wordt verwezen naar paragraaf 5.1.4.1. en specifiek het onderdeel Verslaggeving, vergelijkende cijfers 2016 en foutenherstel.

Een deel van de investeringen in het ziekenhuisinformatiesysteem die zijn geactiveerd onder de immateriële vaste activa bestaat uit interne gemaakte kosten (ontwikkelkosten). Voor het bedrag van de boekwaarde van de ontwikkelkosten ultimo 2017 ad € 6,0 miljoen wordt, conform art 365 lid 1-2 BW2T9, in het eigen vermogen een wettelijke reserve aangehouden.

Bestemmingreserve Interconfessionele doelstellingen

In eerdere jaren is geld ingezameld ten behoeve van de nieuwbouw van de kerkzaal. De opgehaalde gelden overstegen de kosten voor de nieuwbouw waardoor na de bouw gelden resteerden. De raad van bestuur heeft deze gelden in 2013 bestemd voor de interconfessionele doelstellingen, met als doel hier eventueel toekomstige bouwprojecten mee te financieren voor zover deze niet middels fundraising worden gefinancierd.

Herwaarderingsreserve

Voor de ongerealiseerde herwaarderingsreserves van grond wordt een herwaarderingsreserve aangehouden. Op moment van verkoop van de grond mag deze reserve vrijvallen ten gunste van het resultaat.

Reserves SAHZ

Conform de jaarrekening 2017 van de SAHZ is het resultaatdeel van de SAHZ van totaal € 1,6 miljoen toegevoegd aan de algemene en overige reserves.

Innovatiefonds

Het innovatiefonds zal worden besteed aan innovaties die aan de zorg ten goede komen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

11. Voorzieningen

	Saldo per 31-dec-16	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-17
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Voorziening uitkering jubilea	3.589	0	-406	0	3.183
Voorziening PLB overgangsregeling	550	0	-115	0	435
Voorziening Zuiderpoort & Velservoort	2.088	447	-383	35	2.187
Reorganisatievoorziening	742	44	-349	0	437
Voorziening rechtmatigheidsonderzoeken	6.099	2.548	0	-2209	6.438
Overige voorzieningen	3.123	120	-634	-622	1.985
Totaal voorzieningen	16.191	3.159	-1.887	-2.796	14.667

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-17
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	4.872
Langlopend deel van de voorzieningen (>1 jaar < 5 jaar)	8.571
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.224
	14.667

Toelichting per categorie voorziening:

Voorziening uitkering jubilea dient ter dekking van de uitkeringen en lasten die samenhangen met toekomstige jubilea van het personeel. Deze voorziening is berekend als de contante waarde van de toekomstige verplichtingen. De hoogte van de voorziening wordt eenmaal per jaar bepaald. De mutatie die daaruit voortvloeit wordt opgenomen in de kolom dotatie of onttrekking. De voorziening uitkering jubilea is eind 2017 € 0,4 miljoen lager dan eind 2016. Deze daling is voornamelijk het gevolg van een hoger verwacht vertrekpercentage van medewerkers. Het effect in euro's van de wijziging in de disconteringsvoet van 2017 ten opzichte van 2016 is minimaal.

Voorziening persoonlijk levensfase budget overgangsregeling (hierna: PLB overgangsregeling) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO-verplichting. Voor werknemers die vallen onder de overgangsregeling is een voorziening getroffen, omdat de verplichting pas ontstaat op het moment dat de medewerker op 55-jarige leeftijd nog in dienst is van het ziekenhuis.

Onderhoudsvoorziening Zuiderpoort & Velservoort is ter dekking van het periodiek onderhoud voor de gebouwen Zuiderpoort en Velservoort. Contractueel is vastgelegd dat de huurders van Zuiderpoort en Velservoort naast het Spaarne Gasthuis verplicht storten in dit fonds.

Reorganisatievoorziening: In de jaren 2015 tot en met 2017 is de reorganisatievoorziening aangewend ten behoeve van de afwikkeling van vaststellingsovereenkomsten, dekking van personele kosten van boventalligen in het mobiliteitscentrum en overige kosten. Het restant van de voorziening zal aangewend worden voor de verdere afwikkeling van vaststellingsovereenkomsten en dekking van personele kosten van boventalligen in het mobiliteitscentrum, mede als gevolg van de herorganisatie vanwege de fusie van Kennemer Gasthuis en Spaarne Ziekenhuis.

Voorziening rechtmatigheidsonderzoeken

De voorziening rechtmatigheidsonderzoeken is per saldo toegenomen met circa € 0,3 miljoen. Enerzijds is sprake van een dotatie van € 2,5 miljoen in verband met rechtmatigheidsonderzoek 2017 en geconstateerde aanvullende risico's in contractering met zorgverzekeraars over voorgaande jaren. Anderzijds is sprake van een vrijval van € 2,2 miljoen door de afwikkeling van de eindafrekening met zorgverzekeraars tot en met 2014 omtrent productie en contractrechtmatigheidsonderzoeken.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaan met name uit de voorziening voor ORT, de voorziening transitievergoeding en de voorziening langdurig zieken. In de voorziening ORT is in 2017 een vrijval van circa € 0,6 miljoen verwerkt. In de CAO 2017-2019 zijn specifieke rekenregels afgesproken voor de nabetaling van ORT over vakantiedagen en ziekte dagen over de jaren 2011 tot en met 2014. De schatting van de voorziening 2016 is te hoog gebleken.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan banken	178.185	198.311
Disagio op langlopende schulden	-1.671	-1.791
Overige langlopende schulden	868	402
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>177.382</u>	<u>196.922</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	219.203	241.945
Bij: nieuwe leningen	1.500	0
Af: aflossingen	22.116	22.742
Stand per 31 december	<u>198.587</u>	<u>219.203</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	20.402	20.892
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>178.185</u>	<u>198.311</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)	20.402	20.892
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)	178.185	198.311
Hiervan langer dan 5 jaar	99.129	112.869

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden onder 5.1.9.

De aflossingsverplichtingen voor komend jaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. Op de leningportefeuille heeft conform kredietdocumentatie reguliere aflossing plaatsgevonden.

Schulden aan banken: Spaarne Gasthuis heeft een kredietovereenkomst met ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. inzake een exploitatiefaciliteit van € 34 miljoen en een investeringsfaciliteit van € 45 miljoen. Van de investeringsfaciliteit is in december 2017 € 20 miljoen getrokken. Dit bedrag zal in 2018 worden geconsolideerd in een langlopende lening. Deze post wordt per 31 december gepresenteerd op de balans als schuld aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden.

De verstrekte zekerheden zijn vermeld in het overzicht van de langlopende leningen (bijlage 5.1.9).

Spaarne Gasthuis voldoet eind 2017 aan de bancaire convenanten t.a.v. EBITDA, Debt Service Coverage Ratio en solvabiliteitsratio.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan kredietinstellingen	20.000	0
Crediteuren	15.180	14.367
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	20.402	20.892
Belastingen en sociale premies	9.044	9.717
Schulden terzake pensioenen	201	1.999
Nog te betalen salarissen	4	113
Vakantiegeld	6.789	6.530
Vakantiedagen	3.698	3.140
Verplichting persoonlijk levensfase budget	22.219	20.504
Overige schulden	17.399	18.702
Nog te betalen kosten	2.695	3.356
Terugbetalingsverplichting zorgverzekeraars oude jaren	14.790	18.325
Vooruitontvangen opbrengsten	260	211
Totaal overige kortlopende schulden	132.681	117.856

Toelichting:

De post overige kortlopende schulden betreft schulden met een looptijd tot één jaar.

De overige kortlopende schulden zijn ultimo 2017 € 14,8 miljoen hoger dan ultimo 2016. Het belangrijkste verschil betreft de post schulden aan kredietinstellingen.

De post overige schulden bestaat met name uit de rekeningcourantverhouding met het MSB, vooruitontvangen onderzoeksgelden en diverse nog te betalen posten van relatief beperkte omvang. Door afrekeningen met het MSB over 2016 en aanvullende bevoorschotting over 2017 aan het MSB is de uitstaande posities in 2017 aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2016.

Onder de post schulden aan kredietinstellingen staat een kortlopend krediet ad € 20 miljoen, opgenomen in december 2017, welke in maart 2018 wordt geconsolideerd in een langlopende lening.

De hogere verplichting persoonlijke levensfase budget uren en vakantiedagen is het gevolg van door personeel meer opgebouwde uren en hogere uurlonen.

De terugbetalingsverplichting zorgverzekeraars oude jaren is afgenomen van € 18,3 miljoen naar € 14,8 miljoen. De positie ultimo 2017 betreft de nog af te rekenen jaren 2014 tot en met 2016.

Voorts wordt opgemerkt dat in de vergelijkende cijfers van 2016 van de verplichting persoonlijke levensfase budget uren een positieve mutatie van € 3,8 miljoen alsmede in de terugbetalingsverplichting zorgverzekeraars oude jaren een afname van € 1,8 miljoen is verwerkt. Voor nadere toelichting over de achtergrond van deze aanpassing wordt verwezen naar paragraaf 5.1.4.1 onderdeel Verslaggeving, vergelijkende cijfers 2016 en foutenherstel.

14. Financiële instrumenten

Algemeen

Het Spaarne Gasthuis maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Dit betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn geconcentreerd bij zorgverzekeraars. Het kredietrisico is beperkt. De vorderingen zijn bovendien grotendeels gedekt door financiering onderhanden werk.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen, met uitzondering van de interest rate swaps bij de gehedgde roll-over leningen.

Het Spaarne Gasthuis heeft zes interest rate swaps ter dekking van het renterisico op variabele rente leningen. In de voorwaarden is de volgende afspraak vastgelegd: indien een afgesloten derivaat een negatieve marktwaarde ontwikkelt, dan zijn de zogenoemde "margin calls" het verplicht bijstorten van liquiditeit, niet van toepassing. De richtlijnen zoals vermeld in de wijzigingen RJ290 financiële instrumenten zijn hier toegepast.

De totale negatieve marktwaarde van de zes interest rate swaps is op 31 december 2017 € 3,3 miljoen. Er is sprake van een effectieve hedge en kostprijs hedge accounting wordt toegepast. Dit betekent dat de negatieve waarde niet de balansposities of het resultaat raken.

De hedges zijn effectief, omdat de swaps volledig zijn aangewend om het renterisico van de langlopende leningen af te dekken en de swaps volledig zijn gekoppeld aan de aflossingsschema's. De kenmerken van de betreffende leningen zijn weergegeven onder 5.1.9.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa**Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersingskader**

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd. Op basis van de beschikbare informatie wordt geen verplichting uit hoofde van het macrobeheersinstrument verwacht. De stichting heeft daarom geen verplichting in de balans opgenomen per 31 december 2017.

Verstrekte garanties, borgstellingen en uitstaande verplichtingen*Investeringsverplichtingen*

In het kader van bouwprojecten zijn ultimo 2017 voor € 5,2 miljoen aan investeringsverplichtingen aangegaan.

Verstrekke zekerheid inzake lening SpaarnePark B.V. B2086

Vanuit ABN Amro Bank N.V. is inzake Spaarnepark B.V. een lening verstrekt van € 8,0 miljoen. De lening heeft een looptijd van 34 jaar en een vaste rente voor de eerste 10 jaar van 5,68%. Ter zekerheid is aan ABN Amro Bank N.V. een hypotheek verstrekt op de erfpacht en opstallen G-gebouw en de uitbreiding Heemstede van SpaarnePark B.V. ten bedrage van € 12 miljoen.

Contractverplichtingen

Per 31 december 2017 heeft het Spaarne Gasthuis € 31,6 miljoen verplichtingen inzake contracten. Hiervan heeft € 22,8 miljoen een looptijd korter dan 1 jaar, € 5,4 miljoen langer dan 1 jaar, maar korter dan 5 jaar en € 1,9 miljoen langer dan 5 jaar. De verplichtingen inzake huurcontracten bedragen € 0,4 miljoen en de verplichtingen inzake leasecontracten bedragen € 0,4 miljoen. Er loopt voor € 7,3 miljoen aan overeenkomsten die aangegaan zijn met een jaarlijkse stilzwijgende verlenging.

Garantieplichtingen

Spaarne Gasthuis heeft aan Onderlinge Waarborgmaatschappij voor Instellingen in de Gezondheidszorg Medirisk B.A. een garantie van €771.380 verstrekt. Indien Medirisk een beroep doet op deze garantie, dan dient Spaarne Gasthuis (een deel van) dit bedrag als agiostorting aan Medirisk te voldoen. Stichting Spaarne Gasthuis heeft een rental guarantee garantie afgegeven ad € 8 x 1000 aan Corn. Janus en Zn o.g. Beheer B.V.

Generatiebeleid

In de CAO Ziekenhuizen 2017-2019 wordt gesproken over een nieuw te vormen generatiebeleid. De ziekenhuizen hebben onder deze CAO de keuze om al dan niet deel te nemen aan een generatiebeleid. Het Spaarne Gasthuis heeft nog geen beslissing inzake een deelname gemaakt. Intern is gecommuniceerd dat uitsluitel over de beslissing op zijn vroegst per 1 juli 2018 wordt genomen. Voor dit uitstel is positief advies vanuit de OR ontvangen.

Op dit moment wordt beleid ontwikkeld door het Spaarne Gasthuis en vinden doorrekeningen plaats van financiële consequenties van diverse scenario's.

De verwachting is dat de start van een eventueel generatiebeleid niet vóór 1 januari 2019 zal plaatsvinden.

Fiscale positie*Vennootschapsbelasting*

Er is sprake van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting tussen Transpaarne Holding B.V. en SpaarnePark B.V. Plastisch Cosmetisch Centrum B.V., SAHZ B.V. en de Vijf Meren Kliniek B.V. zijn zelfstandige entiteiten voor de vennootschapsbelasting. Stichting Spaarne Gasthuis is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Omzetbelasting

Er is sprake van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting tussen Transpaarne Holding B.V. en Plastisch Cosmetisch Centrum B.V. Stichting Spaarne Gasthuis, Spaarnepark B.V., SAHZ B.V., en de Vijf Meren Kliniek B.V. zijn zelfstandige entiteiten voor de omzetbelasting.

MSB fiscale positie

Per 1 januari 2015 is een medisch specialistisch bedrijf opgericht in de vorm van een transparante maatschap, maatschap MSB Spaarne Gasthuis. De maatschappen van de afzonderlijke specialismen zijn daarbij opgegaan in deze gezamenlijke maatschap. De Belastingdienst heeft in 2017 bevestigd dat het MSB gezien de opstartfase en met inachtneming van de specifieke omstandigheden voor de jaren 2015, 2016 en 2017 geacht wordt een onderneming te drijven in de zin van Wet IB. De fiscus heeft over de jaren 2015 tot en met 2017 tevens bevestigd dat de maten en/of medisch specialisten aangesloten bij het MSB niet in (fictieve) dienstbetrekking tot het ziekenhuis staan.

Gezien het fiscale ondernemerschap van de maten van MSB Spaarne Gasthuis is in de jaren 2015 tot en met 2017 derhalve geen sprake van inhoudingsplicht voor loonheffingen voor het ziekenhuis op de betalingen aan de Maatschap(sleden). Het MSB heeft eind december 2017 van de Belastingdienst naar hietoe een verzoek te hebben ingediend, vernomen dat vanaf 1 januari 2018 de maatschap MSB geen zekerheid kan worden verstrekt of wordt voldaan aan de criteria van fiscaal ondernemerschap zoals opgenomen in de Wet IB. In verband met het verlies van de fiscale onderneming status heeft het ziekenhuis van de Belastingdienst de bevestiging ontvangen dat er tot 1 juli 2018 geen sprake is van een echte dan wel een fictieve dienstbetrekking tussen de specialisten en het ziekenhuis. Het Spaarne Gasthuis is dus niet inhoudingsplichtig.

De samenwerkingsovereenkomst tussen het Spaarne Gasthuis en het MSB is na drie jaren van rechtswege geëindigd per 1 januari 2018. In 2018 vindt evaluatie en herijking van de positionering van de medische staf plaats. Vooralsnog is de huidige overeenkomst verlengd totdat overeenstemming is bereikt over de nieuwe voorwaarden van de overeenkomst.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen € * 1.000	Kosten van onderzoek en ontwikkeling € * 1.000	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom € * 1.000	Kosten van goodwill die van derden is verkregen € * 1.000	Vooruitbe- talingen op immateriële activa € * 1.000	Totaal € * 1.000
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	0	7.749	11.327	0	0	19.076
- cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	1.315	2.242	0	0	3.557
Boekwaarde per 1 januari 2017	0	6.434	9.085	0	0	15.520
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	408	0	0	0	408
- herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	800	1.133	0	0	1.933
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugnane geheel afgeschreven activa</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	0	-392	-1.133	0	0	-1.525
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	0	8.157	11.327	0	0	19.484
- cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	2.115	3.375	0	0	5.490
Boekwaarde per 31 december 2017	0	6.042	7.953	0	0	13.995
Afschrijvingspercentage		10,0%	10,0%			

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA 2017

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen € * 1.000	Machines en installaties € * 1.000	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting € * 1.000	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetaling op materiële vaste activa € * 1.000	Niet aan het bedrijfsproces dienbare materiële activa € * 1.000	Totaal € * 1.000
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	317.168	111.873	125.073	309	0	554.423
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	115.773	66.321	66.047	0	0	248.141
Boekwaarde per 1 januari 2017	201.395	45.552	59.026	309	0	306.282
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	5.110	0	15.380	-293	0	20.197
- herwaarderingen	0	0	-11	0	0	-11
- afschrijvingen	9.926	5.443	13.184	0	0	28.553
- bijzondere waardeverminderingen	1.900	0	0	0	0	1.900
- <i>terugnane geheel afgeschreven activa</i>						
- aanschafwaarde	110	0	54	0	0	163
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	110	0	54	0	0	163
- <i>desinvesteringen</i>						
- aanschafwaarde	1.179	4.933	19.234	0	0	25.346
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	1.179	4.933	19.672	0	0	25.784
per saldo	0	0	-438	0	0	-438
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-6.716	-5.443	2.623	-293	0	-9.829
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	321.099	106.940	121.219	15	0	549.273
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	-11	0	0	-11
- cumulatieve afschrijvingen	126.420	66.831	59.559	0	0	252.810
Boekwaarde per 31 december 2017	194.679	40.109	61.649	15	0	296.452
Afschrijvingspercentage	0% - 10%	5% - 10%	10% - 20%	0,0%	0,0%	

5.1.3 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen		Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt daelgenomen		Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tietegeling	Overige vorderingen		Goodwill	Totaal
	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000			€ * 1.000	€ * 1.000		
Boekwaarde per 1 januari 2017	11	0	0	0	0	0	164	505	681	
Kapitaalstortingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Resultaat deelnemingen	-2	0	0	0	0	0	0	0	-2	
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Verstrekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0	500	0	500	
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0	0	0	-114	0	-114	
Overige mutaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Amortisatie (dis)agio	0	0	0	0	0	0	0	-175	-175	
Goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Boekwaarde per 31 december 2017	9	0	0	0	0	0	551	331	890	

5.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (geconsolideerd)

Leningsover	Jaar	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossingen in 2017	Restschuld 31 december 2017	Aflossing jaar 2018	Restschuld 31 december 2018	Restschuld over 5 jaar	Resterend e looptijd (in jaren)	Aflossings wijze	rente datum	Cestelnde zekerheden
ING	2002	6.500.000	20	banklening	4,98%	1.706.250	0	325.000	1.381.250	325.000	1.056.250	0	5	linear	nvt	1
ABN	2002	6.500.000	20	banklening	4,98%	1.706.250	0	325.000	1.381.250	325.000	1.056.250	0	5	linear	nvt	1
ING	2003	8.000.000	20	banklening	3,75%	2.600.000	0	400.000	2.200.000	400.000	1.800.000	200.000	6	linear	nvt	1
ABN	2003	8.000.000	20	banklening	3,75%	2.600.000	0	400.000	2.200.000	400.000	1.800.000	200.000	6	linear	nvt	1
ING	2004	9.000.000	20	banklening	2,95%	3.487.500	0	450.000	3.037.500	450.000	2.587.500	767.500	7	linear	nvt	1
ABN	2004	9.000.000	20	banklening	2,95%	3.600.000	0	450.000	3.150.000	450.000	2.700.000	900.000	7	linear	nvt	1
BNG	2005	20.000.000	25	banklening	3,65%	11.200.000	0	800.000	10.400.000	800.000	9.600.000	6.400.000	13	linear	nvt	borgstelling WIZ nr B001583
BNG	2005	30.000.000	20	banklening	3,47%	13.500.000	0	1.500.000	12.000.000	1.500.000	10.500.000	4.500.000	8	linear	nvt	borgstelling WIZ nr B001582
BNG	2005	40.000.000	40	banklening	3,88%	28.000.000	0	1.000.000	28.000.000	1.000.000	27.000.000	23.000.000	28	linear	17-11-2035	borgstelling WIZ nr B001581
BNG	2006	6.000.000	20	banklening	4,32%	2.925.000	0	300.000	2.625.000	300.000	2.325.000	1.125.000	9	linear	nvt	borgstelling WIZ nr B002397
BNG	2006	12.000.000	20	banklening	4,32%	5.850.000	0	600.000	5.250.000	600.000	4.650.000	2.250.000	9	linear	nvt	borgstelling WIZ nr B002398
BNG	2006	7.000.000	25	banklening	4,35%	4.130.000	0	280.000	3.850.000	280.000	3.570.000	2.450.000	14	linear	nvt	borgstelling WIZ nr B002399
ABN	2007	8.000.000	30	banklening	5,09%	5.486.667	0	286.667	5.200.000	286.667	4.933.333	3.866.667	20	linear	nvt	1
ING	2007	8.000.000	30	banklening	2,00%	5.281.539	0	259.829	5.001.710	259.829	4.741.881	3.702.564	20	linear	nvt	1
ABN	2007	5.400.000	20	banklening	5,16%	2.835.000	0	270.000	2.565.000	270.000	2.295.000	1.215.000	10	linear	nvt	1
ING	2007	5.400.000	20	banklening	2,00%	2.835.000	0	270.000	2.565.000	270.000	2.295.000	1.215.000	10	linear	nvt	1
ABN	2007	7.500.000	10	banklening	5,05%	375.000	0	375.000	0	0	0	0	afgelost	linear	nvt	1
ING	2007	7.500.000	10	banklening	5,05%	375.000	0	375.000	0	0	0	0	afgelost	linear	nvt	1
ABN	2007	13.000.000	20	banklening	5,13%	7.150.000	0	650.000	6.500.000	650.000	5.850.000	3.250.000	10	linear	nvt	1
ING	2007	13.000.000	20	banklening	5,13%	7.150.000	0	650.000	6.500.000	650.000	5.850.000	3.250.000	10	linear	nvt	1
Fortis Bank	2008	14.000.000	30	banklening	5,15%	10.286.666	0	466.666	9.799.999	466.666	9.333.320	7.466.648	21	linear	nvt	pos/neg hyp verki; pan passiv; neg pledge
BNG	2008	16.000.000	30	banklening	4,80%	11.733.333	0	533.333	11.200.000	533.333	10.666.667	8.533.333	21	linear	nvt	borgstelling WIZ nr B002488
ING	2010	5.600.000	30	banklening	4,90%	4.340.000	0	186.667	4.153.333	186.667	3.966.667	3.220.000	23	linear	nvt	1
ABN	2010	5.600.000	30	banklening	4,90%	4.340.000	0	186.667	4.153.333	186.667	3.966.667	3.220.000	23	linear	nvt	1
ABN-Amro; roll over lening *	2011	12.000.000	10	banklening	2,33%	8.700.000	0	600.000	8.100.000	600.000	7.500.000	0	4	linear	nvt	1
ABN-Amro; roll over lening	2011	16.500.000	10	roll-over/swap	2,80%	7.837.500	0	1.650.000	6.187.500	1.650.000	4.537.500	0	4	linear	nvt	1
ING; Euroflexlening	2011	16.500.000	10	euroflex	2,80%	7.837.500	0	1.650.000	6.187.500	1.650.000	4.537.500	0	4	linear	nvt	1
ABN-Amro; roll over lening	2012	5.000.000	10	roll-over/swap	1,32%	3.000.000	0	500.000	2.500.000	500.000	2.000.000	0	5	linear	nvt	1
ING; Euroflexlening	2012	5.000.000	10	euroflex	1,32%	3.000.000	0	500.000	2.500.000	500.000	2.000.000	0	5	linear	nvt	1
ABN-Amro; roll over lening	2013	10.650.000	10	roll-over/swap	3,79%	9.476.685	0	361.020	9.115.665	361.020	8.754.645	7.310.565	6	linear	nvt	1
NWB Bank	2013	10.000.000	25	banklening	3,09%	8.800.000	0	400.000	8.400.000	400.000	8.000.000	6.400.000	21	linear	nvt	borgstelling WIZ nr B003099
ABN-Amro	2015	6.000.000	7	banklening	2,80%	4.714.286	0	857.143	3.857.143	857.143	3.000.000	0	5	linear	22-03-2020	1
ING Bank	2015	16.000.000	7	banklening	2,80%	14.142.857	0	2.571.428	11.571.428	2.571.428	8.999.999	~3	5	linear	22-03-2020	1
ABN	2007	8.000.000	34	banklening	5,68%	6.060.800	0	161.800	5.879.000	242.400	5.636.600	4.667.000	24	linear	nvt	SpaarnePark B.V.
Deutsche Bank	2012	2.400.000	10	banklening	variabel	1.200.000	0	1.200.000	0	0	0	0	afgelost	linear	nvt	SAHZ B.V.
ABN Amro Bank	2017	1.500.000	3	banklening	2,60%	0	1.500.000	325.000	1.175.000	500.000	675.000	0	2	linear	nvt	SAHZ B.V.

Totaal	219.202.823	1.500.000	22.116.222	188.586.600	20.401.822	178.184.778	99.129.275
---------------	-------------	-----------	------------	-------------	------------	-------------	------------

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Building a better working world

5.1.9 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (geconsolideerd)

Toelichting:

* Aflossing lineair tot 1 juni 2021, op die datum wordt het resterende saldo (€ 6.150.000) ineens afgelost.

** Onderstaand wordt de nummering toegelicht zoals vermeld bij de rubriek "gestelde zekerheden".

1. Tot meerdere zekerheid voor de voldoening van al hetgeen het Spaarne Gasthuis aan ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. op enig moment schuldig is, gelden de volgende zekerheden:

- Een bankhypothec, 1e in rang, groot € 68.000.000, op het onroerend goed Vondelweg te Haarlem, zoals nader omschreven in de hypotheekakte d.d. 2 juli 2003, ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. - Een bankhypothec, 2e in rang, groot €65.000.000, op het onroerend goed Boerhaavelaan te Haarlem, zoals nader omschreven in de hypotheekakte d.d. 15 december 2005, ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING bank N.V., voorbelast met 1e hypotheek ad € 5.923.658 ten gunste van de gemeente Haarlem.

- Een bankhypothec, 3e in rang, groot € 28.600.000, op het onroerend goed Boerhaavelaan te Haarlem, zoals nader omschreven in de hypotheekakte d.d. 27 december 2007, ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V., voorbelast met 1e hypotheek ad € 5.923.658 ten gunste van de gemeente Haarlem en een 2e hypotheek ad € 65.000.000 ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V.

- Een bankhypothec, 4e respectievelijk 2e in rang, groot € 11.200.000, op het onroerend goed Boerhaavelaan en Vondelweg te Haarlem, zoals nader omschreven in de hypotheekakte d.d. 17 februari 2010, ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V., voorbelast met een 1e hypotheek ad € 5.923.658 ten gunste van gemeente Haarlem en een 2e hypotheek ad € 65.000.000 ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. een 3e hypotheek ad € 28.600.000 ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. en een 1e hypotheek ad € 68.000.000 ten gunste van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V.

- Positieve/negatieve hypotheekverklaring. Het Spaarne Gasthuis heeft zich verbonden tegenover ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. de haar thans en in de toekomst toebehorende registergoederen niet (verder) te zullen bezwaren of vervreemden dan met schriftelijke toestemming van ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. (waarbij de reeds aangegeven verplichtingen door ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. zullen worden gerespecteerd). Voorts heeft het Spaarne Gasthuis zich tegenover de ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V. verbonden op eerste verzoek van de banken, een hypotheek te geven op vorenbedoelde registergoederen.

- Verpanding van de rechten uit huurovereenkomst(en) aan ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V., waaronder begrepen het recht om de huurpenningen te innen.

- Verpanding van vorderingen en onderhanden werk aan ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V., met uitzondering van de rechten/vorderingen die door één of meerdere zorgverzekeraars zijn bevoorschot.

- Verpanding van inventaris en bedrijfsuitrusting aan ABN AMRO Bank N.V. en ING Bank N.V.

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

16. Opbrengsten Zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	395.573	400.257
Overige zorgprestaties	3.362	3.812
Dienstverlening PAAZ	2.520	2.795
Totaal	<u>401.455</u>	<u>406.865</u>

Toelichting:

De omzet voor boekjaar 2017 bestaat uit zorg die gestart is in 2017 of eerder. Opbrengsten worden bepaald op basis van de gedeclareerde opbrengsten voor DBC-zorgproducten en de mutatie in de posities onderhanden werk en nog te factureren. Naar aanleiding van de analyse van de contracten met de zorgverzekeraars heeft een correctie van de opbrengsten plaatsgevonden, vanwege een te verwachten overschrijding van de contractafspraken.

Op basis van een analyse van de percentage of completion (PoC) is een inschatting gemaakt van de verwachte opbrengst in vergelijking tot de gemaakte afspraken met zorgverzekeraars. Op basis van dit percentage wordt een deel van de waarde van de afgesloten contracten toegerekend aan boekjaar 2017. Het verschil tussen de gerealiseerde waarde en de toegerekende waarde vormt de reservering overfinanciering. De gemaakte afspraken betreffen zowel aanneemsom- als plafondafspraken.

De uitkomsten van het rechtmatigheidsonderzoek worden voor zover mogelijk ten laste van de overfinanciering gebracht. Indien geen sprake is van overfinanciering worden de uitkomsten ten laste van de omzet gebracht met als gevolg een lager resultaat.

De Opbrengsten Zorgverzekeringswet zijn € 4,7 miljoen lager dan in 2016. Rekening houdend met de eenmalige aanpassing op de omzet over 2016 ad € 5,0 miljoen (zie paragraaf 5.1.4.1) is het verschil slechts € 0,3 miljoen:

* De met verzekeraars afgesproken contracten 2017 zijn hoger dan de in 2016 afgesproken contracten;

* De contracten van het Spaarne Gasthuis zijn echter in tegenstelling tot in 2016 niet volledig gerealiseerd. Bij een tweetal verzekeraars is sprake van onderfinanciering;

* In de omzet is voor € 2,6 miljoen aan incidentele baten opgenomen.

Dit betreft met name € 1,9 miljoen vrijval voorziening contractclausule en € 0,7 miljoen vrijval uit hoofde van afrekening zorgverzekeraars oude jaren.

17. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingsfonds	16.544	19.097
Overige Rijkssubsidies	5.058	4.187
Totaal	<u>21.602</u>	<u>23.284</u>

Toelichting:

De Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingsfonds bestaan uit:

- vergoeding voor het opleiden van artsen in opleiding tot specialist;
- vergoeding ziekenhuisopleidingen;
- onder aftrek van af te dragen subsidies aan derden.

Het totale subsidierecht 2017 voor dit onderdeel bedraagt circa € 16,7 miljoen.

De af te dragen subsidies aan derden voor 2017 zijn € 0,7 miljoen.

De lagere inzet van artsen in opleiding heeft geleid tot een lagere beschikbaarheidsbijdrage in 2017 ten opzichte van 2016 voor circa € 2 miljoen. Anderzijds heeft het toepassen van een beter matchingsprincipe in 2017, bij toerekening van zowel de baten uit hoofde van definitieve afrekeningen 2016 en berekend subsidierecht 2017 als van de lasten uit hoofde van af te dragen subsidies aan derden voor zowel de jaren 2016 als 2017, geleid tot een eenmalige bate van per saldo € 0,6 miljoen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

18. Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Overige dienstverlening	484	951
Opbrengsten apotheek SAHZ	17.066	18.345
Huur en service opbrengsten	7.286	8.470
Overige opbrengsten	4.014	3.742
Totaal	<u><u>28.850</u></u>	<u><u>31.508</u></u>

Toelichting:

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan voor het grootste deel uit opbrengsten van de apotheek SAHZ, huur- en service-opbrengsten, opbrengst parkeren en restaurantopbrengsten.

Onder opbrengsten apotheek SAHZ wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen en kostprijs van ingekochte geneesmiddelen en grond- en hulpstoffen.

LASTEN

19. Personeelskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	136.526	135.498
Sociale lasten	33.004	32.778
Pensioenpremies	12.776	12.910
Andere personeelskosten	17.089	23.773
Doorberekende personeelskosten	-4.467	-6.165
Subtotaal Personeelskosten	<u>194.928</u>	<u>198.795</u>
Personeel niet in loondienst	4.794	6.295
Totaal Kosten personeel	<u><u>199.722</u></u>	<u><u>205.090</u></u>
Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)	3.185	3.161

Toelichting:

De totale personeelskosten zijn in 2017 € 5,3 miljoen lager dan in 2016.

De stijging in de lonen en salarissen in 2017 ten opzichte van 2016 wordt enerzijds veroorzaakt door de periodieken, de CAO-stijging van 1,75% per 1 juli 2017 en de uitbetaling van de eenmalige uitkering. Anderzijds laat de gemiddelde loonkosten per fte een kleine verlaging zien als gevolg van een andere formatiemix doordat bij zorgondersteunend personeel de uitstroom wordt vervangen door minder ervaren ofwel lager ingeschaald personeel.

De andere personeelskosten waren in 2017 € 6,7 miljoen lager dan in 2016 vanwege met name de lagere dotatie aan personele voorzieningen (jubilea, PLB, ORT en transitie), lagere ontslag- en transitievergoedingen en hogere ORT/overuren.

De doorberekende personeelskosten waren in 2017 € 1,7 miljoen lager dan in 2016 door verder dalende doorbelastingen aan het MSB omdat personeel direct in dienst treedt bij het MSB. Voorts is sprake van minder personeel in het mobiliteitscentrum en minder herplaatsingen.

De kosten van personeel niet in loondienst waren in 2017 € 1,5 miljoen lager dan in 2016. In voorgaande jaren was sprake van een hogere inzet van tijdelijk personeel als gevolg van de integratie-activiteiten door de fusie. Deze dalende lijn heeft zich voortgezet in 2017. Anderzijds zorgt de arbeidsmarktkrapte alsmede het uitvoeren van diverse projecten voor een stijging van de inzet van personeel niet in loondienst.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	1.933	1.836
- materiële vaste activa	28.553	28.029
- financiële vaste activa	120	120
- goodwill	175	165
Totaal	<u>30.781</u>	<u>30.149</u>

Toelichting:

De afschrijvingen waren in 2017 € 0,6 miljoen hoger dan in 2016. Deze hogere afschrijvingen zijn met name het gevolg van afschrijvingen over de additionele investeringen in materiële vaste activa.

Onder paragraaf 5.1.6 is de verdere uitsplitsing van vaste activa en bijbehorende afschrijvingen opgenomen.

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	1.900	0
Totaal	<u>1.900</u>	<u>0</u>

Toelichting:

In 2017 is het OK complex van de locatie Heemstede buiten gebruik gesteld. Besloten is de boekwaarde ultimo 2016 van de verbouwing van 2008 ad € 1,9 miljoen af te waarderen tot nihil.

22. Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten die aan de instelling voor medisch specialistische zorg declareren

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Vrijgevestigd medisch specialisten	58.664	59.675
Totaal	<u>58.664</u>	<u>59.675</u>

Toelichting:

In 2017 is sprake van een licht lagere omzet en daarmee gepaard gaande lagere honorariumkosten.

23. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	9.906	9.795
Algemene kosten	23.505	21.536
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	88.225	90.418
Gebouw gebonden kosten	9.115	10.698
Totaal	<u>130.751</u>	<u>132.446</u>

Toelichting:

De overige bedrijfskosten zijn in 2017 per saldo € 1,7 miljoen lager dan in 2016.

De algemene kosten waren in 2017 € 2,0 miljoen hoger dan in 2016. Dit wordt met name veroorzaakt door de incidentele bate in 2016 van € 1,8 miljoen door de vrijval van de BTW-reservering inzake de lease CV's in 2016 (zie ook resultaat deelnemingen).

De patiënt- en bewonersgebonden kosten waren in 2017 per saldo € 2,2 miljoen lager dan in 2016, hetgeen met name veroorzaakt wordt door lagere inkooprijzen van dure geneesmiddelen ondanks de stijging in het aantal patienten dat is behandeld in 2017.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

24. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> € 1.000	<u>2016</u> € 1.000
Rentebaten	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	131	167
Sub-totaal financiële baten	<u>131</u>	<u>167</u>
Rentelasten	-8.768	-9.946
Resultaat deelnemingen	1	-1.823
Sub-totaal financiële lasten	<u>-8.767</u>	<u>-11.769</u>
Totaal	<u><u>-8.636</u></u>	<u><u>-11.602</u></u>

Toelichting:

De financiële baten en lasten waren in 2017 € 3,0 miljoen lager dan in 2016. De lagere rentekosten worden verklaard door een lagere omvang van de leningenportfeuille in 2017 vanwege het aflossen van leningen in 2017. Afwikkeling van de lease CV's leidde tot een eenmalig negatief resultaat op deelnemingen in 2016 van € 1,8 miljoen.

25. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> € 1.000	<u>2016</u> € 1.000
Vennootschapsbelasting	-136	-867
Totaal	<u><u>-136</u></u>	<u><u>-867</u></u>

Toelichting:

De lasten uit hoofde van vennootschapsbelasting vloeien voort uit de activiteiten van de Stichting Apotheek der Haarlemse Ziekenhuizen B.V., de Vijf Meren Kliniek B.V. en Transpaarne Holding B.V.

26. Belang derden

	<u>2017</u> € 1.000	<u>2016</u> € 1.000
Belang derden	-2	50
Totaal	<u><u>-2</u></u>	<u><u>50</u></u>

Toelichting:

Het belang derden betreft in 2017 het minderheidsbelang (40%) op het resultaat van Plastisch Cosmethisch Centrum B.V.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

WNT Verantwoording 2017 Stichting Spaarnegasthuis

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Spaarne Gasthuis. Het voor Spaarne Gasthuis toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 181.000 uitgaande van klasse V met een score van 14 punten.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

	P.W.C. van Barneveld Voorzitter RVB	C. A. Wolse Lid RVB
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 31-12	01-01 31-12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
	x € 1,-	x € 1,-
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	238.001	216.651
Beloningen betaalbaar op termijn	11.258	11.233
Subtotaal	249.259	227.884
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t	N.v.t
Totale bezoldiging	249.259	227.884
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	overgangsrecht	overgangsrecht
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01-01 31-12	01-01 31-12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	245.020	216.578
Beloningen betaalbaar op termijn	10.978	10.944
Totale bezoldiging 2016	255.998	227.522

Toelichting:

Dr. P.W.C. van Barneveld is sinds 1 januari 2011 bestuurder van het Spaarne Gasthuis en werkzaam op grond van een overeenkomst voor onbepaalde tijd. Sinds de inwerkingtreding van de WNT overschrijdt zijn bezoldiging de WNT-norm van EUR 181.000.

De beloningsafspraken dateren voor de inwerkingtreding van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (1 januari 2013). De overschrijding is krachtens paragraaf 7 van het overgangsrecht van de WNT toegestaan. Per 1 januari 2017 is de afbouw in drie jaren naar het bezoldigingsmaximum krachtens de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg- en welzijnssector van toepassing (Regeling Zorg 2014) gestart. Vervolgens moet de bezoldiging in een periode van twee jaar (dus met ingang van 1 januari 2020) worden teruggebracht naar het bezoldigingsmaximum op grond van de Regeling Zorg 2016. De heer Van Barneveld eindigt met ingang van 1 juni 2018 zijn loopbaan en treedt die datum uit dienst als bestuursvoorzitter.

De heer drs. C.A. Wolse is lid van de raad van bestuur met ingang van 1 november 2014 en overschrijdt sinds 2016 de WNT-2 norm met dien verstande dat op de heer Wolse de Regeling Zorg 2014 en de WNT norm behorende bij klasse J EUR 229.043 bruto geldt. Het overgangsrecht van vier jaren is gestart sinds 2016. Tot en met 2019 wordt het salaris van de heer Wolse gerespecteerd en vanaf 1 januari 2020 vindt de afbouw plaats. In het jaar 2017 heeft geen indexatie plaatsgevonden.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

	A.Houtsma	
	Lid RVB	
Kalenderjaar	2017	2016
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	21-08 31-12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5 maanden	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	176	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	24.500	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	122.500	
Bezoldiging		
	x € 1,-	x € 1,-
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	121.616	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	121.616	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	
Totale bezoldiging 2017, exclusief BTW	121.616	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

Toelichting:

Tussen het Spaarne Gasthuis en drs. A Houtsma is een overeenkomst van opdracht gesloten voor bepaalde tijd met ingang van 21 augustus 2017. De heer Houtsma is een interim bestuurder zonder statutaire bevoegdheden. De heer Houtsma is een interim en het contract is getoetst door zowel de accountant als advocatenkantoor.

De bezoldiging is conform de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking zoals vastgelegd in de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Uitvoeringsregeling WNT 2017). Het maximum honorarium bedraagt EUR 176 exclusief BTW per ieder gewerkt uur, waarbij het bezoldigingsmaximum over de eerste twaalf maanden van de opdracht wordt berekend op basis van een gemiddelde van EUR 24.500 ex btw per maand voor maand 1-6 en een gemiddelde van EUR 18.500 ex btw per maand voor maand 7-12; de verdeling van dit bedrag over de eerste twaalf maanden is vrij.

Alle kalendermaanden waarin de functie geheel of gedeeltelijk is vervuld tellen als volledige maand mee voor de bepaling van het aantal maanden en voor de bepaling van het bezoldigingsmaximum. Dit betekent dat de maand augustus 2017 als hele maand meetelt. De maanden augustus 2017 tot en met januari 2018 gelden als de eerste 6 maanden waarin wordt gewerkt. De maanden februari tot en met juli 2018 gelden als de zevende tot en met de twaalfde maand waarin wordt gewerkt. De periode van 1 augustus 2018 tot 20 augustus 2018 (de opgenomen einddatum), is gelegen in de dertiende maand, waardoor de bezoldiging vanaf 1 augustus 2018 direct moet voldoen aan de voor Spaarne Gasthuis geldende norm.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

	H.M. le Clercq	F.C. Breedveld	P.A.M. Gerla
Funcctiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 31-12	01-01 31-12	01-01 31-12
Bezoldiging			
Bezoldiging	21.720	14.480	14.480
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	27.150	18.100	18.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Totale bezoldiging 2017	21.720	14.480	14.480
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01-01 31-12	01-01 31-12	01-01 31-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	22.375	15.215	15.215
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Totale bezoldiging 2016	22.375	15.215	15.215

	C. Wagner	B.B. Schneiders	N.A. Vermeulen
Funcctiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 31-12	01-01 31-12	01-01 31-12
Bezoldiging	x € 1,-	x € 1,-	x € 1,-
Bezoldiging	14.480	14.480	14.480
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.100	18.100	18.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Totale bezoldiging 2017	14.480	14.480	14.480
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01-01 31-12	01-01 31-12	01-01 31-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	15.215	3.794	12.089
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Totale bezoldiging 2016	15.215	3.794	12.089

Toelichting:

Voor 2017 is het wettelijke bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van de raad van toezicht € 27.150 (15%) en voor een lid € 18.100 (10%). De NVTZ heeft eind 2016 een advies opgesteld om de bezoldiging te maximaleren tot 12% respectievelijk 8% van de norm.

Conform advies van de NVTZ is door de raad van toezicht besloten tot verlaging van de bezoldiging van haar leden voor het kalenderjaar. De bezoldiging wordt met 0.5% verlaagd en bedraagt per 1 januari 2017 € 21.720 (12%) voor de voorzitter en € 14.480 (8%) voor het lid. Dit is onder de wettelijke norm.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.10 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

27. Honoraria accountant

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
De honoraria van de accountant is als volgt:		
Controle van de jaarrekening	319	312
Overige controlewerkzaamheden	68	56
Fiscale advisering	0	0
Niet-controlediensten	40	27
Totaal honoraria accountant	<u>427</u>	<u>395</u>

Toelichting:

Bovenstaande bedragen voor 2017 bestaan uit het afgesproken honorarium voor met name jaarrekening, interim controle en jaarlijks terugkerende overige controlewerkzaamheden. De niet-controlediensten betreffen onderzoeken van de IT organisatie.

28. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben geen transacties plaatsgevonden met aan het Spaarne Gasthuis verbonden natuurlijke personen (met name bestuurders en toezichthouders van het Spaarne Gasthuis).

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 26.

5.1.11 ENKELVOUDIGE BALANS
 (na resultaatsbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€ 1.000	€ 1.000
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	13.995	15.520
Materiële vaste activa	2	281.936	290.882
Financiële vaste activa	3	5.500	3.746
Totaal vaste activa		<u>301.431</u>	<u>310.148</u>
Vlottende activa			
Vorraden	4	2.111	2.327
Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	5	6.640	0
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	0	0
Debiteuren en overige vorderingen	7	82.235	99.477
Effecten	8	0	0
Liquide middelen	9	50.920	23.683
Totaal vlottende activa		<u>141.906</u>	<u>125.487</u>
Totaal activa		<u><u>443.337</u></u>	<u><u>435.635</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	10	4.066	4.066
Bestemmingsreserves		33.870	34.262
Bestemmingsfondsen		1.000	1.000
Algemene en overige reserves		<u>96.095</u>	<u>72.996 *</u>
Totaal eigen vermogen		<u>135.031</u>	<u>112.325</u>
Voorzieningen			
Overige voorzieningen	11	14.667	16.124
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)			
	12	170.202	189.742
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten	5	0	7.086 *
Overige kortlopende schulden	13	<u>123.437</u>	<u>110.360 *</u>
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>123.437</u>	<u>117.445</u>
Totaal passiva		<u><u>443.337</u></u>	<u><u>435.635</u></u>

* Zie pagina 7 voor verdere uitleg

5.1.12 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

	<u>Ref.</u>	<u>2017</u> € 1.000		<u>2016</u> € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:				
Opbrengsten zorgprestaties	16	392.199	*	398.087
Subsidies	17	21.602		23.284
Overige bedrijfsopbrengsten	18	16.005		16.275
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>429.806</u>		<u>437.646</u>
BEDRIJFSLASTEN:				
Personeelskosten	19	190.295	*	195.687
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	29.336		29.186
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	1.900		0
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	22	55.945		57.101
Overige bedrijfskosten	23	124.659		125.109
Som der bedrijfslasten		<u>402.133</u>		<u>407.083</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		27.672		30.563
Financiële baten en lasten	24	-8.074		-11.274
Belang derden	25	98		57
RESULTAAT BOEKJAAR		<u>19.696</u>		<u>19.347</u>
RESULTAATBESTEMMING				
		<u>2017</u> € 1.000		<u>2016</u> € 1.000
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>				
Algemene en overige reserves		19.696		19.347
Bestemmingsreserves		0		0
		<u>19.696</u>		<u>19.347</u>

* Zie pagina 7 voor verdere uitleg

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

**5.1.13 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING
ENKELVOUDIGE JAARREKENING**

5.1.13.1 Algemeen

In deze paragraaf worden specifieke waarderinggrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening toegelicht.

5.1.13.2 Afwijkingen in waarderinggrondslagen enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2017 van de onderneming.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige resultatenrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en resultatenrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en resultatenrekening, met uitzondering van onderstaande.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Kosten van ontwikkeling	6.042	6.434
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	7.953	9.085
Totaal immateriële vaste activa	<u><u>13.995</u></u>	<u><u>15.520</u></u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	15.520	15.462
Bij: investeringen	408	1.894
Af: afschrijvingen	1.933	1.836
Boekwaarde per 31 december	<u><u>13.995</u></u>	<u><u>15.520</u></u>

Toelichting:
Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

2. Materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bedrijfsgebouwen en terreinen	181.262	187.453
Machines en installaties	40.109	45.552
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	60.561	57.877
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	4	0
Totaal materiële vaste activa	<u><u>281.936</u></u>	<u><u>290.882</u></u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven :</i>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari	290.882	298.276
Bij: Investerings	20.039	19.700
Af: Afschrijvingen	27.085	27.096
Af: Bijzondere waardeverminderingen	1.900	0
Bij: Correctie afschrijvingen	0	2
Af: Desinvesteringen	0	0
Bij: Mutatie projecten OHW	4	0
Boekwaarde per 31 december	<u><u>281.936</u></u>	<u><u>290.882</u></u>

Toelichting:
Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17 € 1.000	31-dec-16 € 1.000
Deelnemingen	1.473	-69
Overige vorderingen	3.696	3.309
Goodwill	331	506
Totaal financiële vaste activa	5.500	3.746

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	31-dec-17 € 1.000	31-dec-16 € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	3.746	16.409
Resultaat deelnemingen	262	-1.335
Afwikkeling deelnemingen	0	-11.169
Inbreng deelnemingen	1.280	0
Verstreckte leningen	500	0
Toename goodwill	0	170
Afschrijving goodwill	-175	-134
Ontvangen dividend / aflossing leningen	-114	-194
Boekwaarde per 31 december	5.500	3.746

Toelichting:

De deelnemingen zijn, Vijf Meren Kliniek B.V. en Tranpaarne Holding B.V. Per 1 januari 2017 is Stichting Transparne gefuseerd met Stichting Spaarne Gasthuis en daarmee is Transparne Holding B.V. een deelneming geworden van Stichting Spaarne Gasthuis.

De waarde van het eigen vermogen van Transparne Holding B.V. bedroeg € 1,28 miljoen en is derhalve ingebracht als deelnemingswaarde in 2017.

Zorgpoort 2005 B.V. en Spaarnepoort 1 B.V. zijn in 2016 opgeheven en in 2017 formeel afgewikkeld. Dit heeft niet meer geleid tot mutaties met financiële impact in 2017.

Onder overige vorderingen bevinden zich onder meer de leningen aan Transparne Holding B.V. voor € 1,1 miljoen en aan Spaarnepark B.V. voor € 2,0 miljoen. In 2017 is een lening verstrekt aan Connect 4 Care B.V. van € 0,5 miljoen.

De goodwill betreft betaalde gelden aan medisch specialisten inzake praktijkovernamen.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon. Vermelding van kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaal belang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:				
Transpaarne Holding B.V. te Hoofddorp Gezondheidspreventie, ontwikkeling van (private) 2e lijn zorginitiatieven, innovatie en vastgoed	18	100%	1.649	369
Vijf Meren Kliniek B.V. te Haarlem. Verlenen van medische zorg, met name Keel-, Neus- en Oorheelkundige zorg, en het verrichten van alle verdere behandelingen die hiermee verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn	0	53%	-176	-208

Zeggenschapsbelangen

Onderlinge waarborg maatschappij Medirisk te Utrecht Verzekeraar medische aansprakelijkheid (cijfers uit jaarrekening 2016)	0	-	29.249	456
Onderlinge waarborgmaatschappij Centramed B.A. Verzekeraar medische aansprakelijkheid (cijfers uit jaarrekening 2016)	0	0%	16.186	701
Stichting Apotheek der Haarlemse Ziekenhuizen B.V. Ziekenhuisapothek	0	-	8.562	1.135

Belangen samen met dochtermaatschappijen:

SpaarnePark B.V. Het verkrijgen, beheren, (ver)huren, exploiteren, bezwaren en vervreemden van onroerende zaken en daarnaast het verstrekken van gelden aan derden en aan dochtermaatschappijen	0	100%	3.785	396
Spaarne Prevent B.V. Verlenen van diensten inzake gezondheidspreventie	18	100%	7	1
Plastisch Cosmethisch Centrum B.V. Het verrichten van plastische en cosmetische behandelingen	18	60%	108	

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

4. Voorraden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u> € 1.000	<u>31-dec-16</u> € 1.000
Medische middelen	1.758	1.909
Voedingsmiddelen	353	417
Overige voorraden	0	1
Totaal voorraden	<u>2.111</u>	<u>2.327</u>

Toelichting:
Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC-zorgproducten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-17</u> € 1.000	<u>31-dec-16</u> € 1.000
Onderhanden werk DBC-zorgproducten	47.612	44.440
Af: ontvangen voorschotten	-38.039	-36.729
Af: voorziening overfinanciering	-4.073	-15.594
Onderhanden werk PAAZ	1.140	798
Nog te declareren uit hoofde van aanneemsommen	0	0
Totaal onderhanden werk	<u>6.640</u>	<u>-7.086</u>

Toelichting:
Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

7. Debiteuren en overige vorderingen

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Vorderingen op debiteuren	19.598	53.276
Nog te factureren omzet DBC-zorgproducten	48.740	36.109
Overige vorderingen	3.250	1.997
Vooruitbetaalde bedragen	4.996	1.762
Nog te ontvangen bedragen	5.651	6.311
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	0	0
Overige overlopende activa	0	22
Totaal overige vorderingen	<u>82.235</u>	<u>99.477</u>

Toelichting:

De vorderingen op debiteuren zijn eind 2017 € 33,7 miljoen lager dan eind 2016. De stand ultimo 2016 was relatief hoog door een extra facturatie welke in december 2016 heeft plaatsgevonden. Het effect van deze extra facturatie in 2016 is dat de stand van de nog te factureren omzet DBC-zorgproducten lager was eind 2016 dan eind 2017.

Verder toont het totale saldo van de vorderingen op debiteuren en nog te factureren omzet DBC-producten een aanzienlijk lager bedrag dan ultimo 2016 (2017: € 68 miljoen, 2016: € 89 miljoen) als gevolg van een meer frequente facturatie in 2017.

Op de vorderingen op debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht van € 0,6 miljoen (2016: € 1,0 miljoen).

Voorts wordt opgemerkt dat in de vergelijkende cijfers van 2016 van de nog te factureren omzet DBC-zorgproducten een positieve mutatie van € 3,2 miljoen is verwerkt. Voor nadere toelichting over de achtergrond van deze aanpassing wordt verwezen naar paragraaf 5.1.4.1 onderdeel Verslaggeving, vergelijkende cijfers 2016 en foutenherstel.

8. Effecten

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Aandelen en obligaties	0	0
Totaal effecten	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting:

Het Spaarne Gasthuis enkelvoudig heeft geen effecten.

9. Liquide middelen

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€ 1.000	€ 1.000
Bankrekeningen	50.904	23.665
Kassen	15	17
Gelden onderweg	1	1
Totaal liquide middelen	<u>50.920</u>	<u>23.683</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

10. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	4.066	4.066
Bestemmingsreserves	33.870	34.262
Bestemmingsfondsen	1.000	1.000
Algemene en overige reserves	96.095	72.996
Totaal eigen vermogen	<u>135.031</u>	<u>112.325</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-dec-16	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Kapitaal	4.066	0	0	4.066
	<u>4.066</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.066</u>

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-dec-16	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Egalisatie afschrijvingen	0	0	0	0
Reserve afschrijvingen inventaris	0	0	0	0
Reserve afschrijvingen automatisering	0	0	0	0
Interconfessionele doelstellingen	764	0	0	764
Herwaarderingsreserve	27.064	0	0	27.064
Wettelijke reserve IVA	6.434	0	-392	6.042
Totaal bestemmingsreserves	<u>34.262</u>	<u>0</u>	<u>-392</u>	<u>33.870</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-dec-16	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Innovatiefonds	1.000	0	0	1.000
Totaal bestemmingsfondsen	<u>1.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.000</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-dec-16	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-17
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Reserves ziekenhuis (voorheen reserve aanvaardbare kosten)	72.996	19.696	3.402	96.095
Totaal algemene en overige reserves	<u>72.996</u>	<u>19.696</u>	<u>3.402</u>	<u>96.095</u>

Toelichting:

Als gevolg van mutaties uit hoofde van foutenherstel zijn de algemene en overige reserves in het eigen vermogen per balansdatum 31 december 2016 gestegen van € 71,8 miljoen naar € 73,0 miljoen. Enerzijds is sprake van een verhoging van het eigen vermogen ultimo 2016 met € 5,0 miljoen in verband met nagekomen baten voorgaande jaren uit hoofde van contractafspraken met zorgverzekeraars. Anderzijds is het eigen vermogen verlaagd met een bedrag ad € 3,8 miljoen als gevolg van een aanpassing in de berekening van de verplichting persoonlijk levensfase budget onder de overige schulden. Het totale effect bedraagt € 1,2 miljoen. Voor nadere uitleg wordt verwezen naar paragraaf 5.1.4.1. en specifiek het onderdeel Verslaggeving, vergelijkende cijfers 2016 en foutenherstel.

In 2017 is vanwege de fusie van Stichting Transpaarne met Stichting Spaarne Gasthuis per 1 januari 2017 het vermogen van de Stichting Transpaarne ter waarde van € 3,0 miljoen ingebracht. Deze mutatie is opgenomen als overige mutatie onder de algemene en overige reserves. Totaal met het resultaat 2017 leidt dit tot de vermogenspositie ultimo 2017.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2017 en resultaat over 2017

De specificatie is als volgt :

	Eigen Vermogen € 1.000	Resultaat € 1.000
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	135.031	19.696
SAHZ	9.493	1.625
Steunstichting	4.119	94
Vijf meren Kliniek B.V. verschillen in consolidatie	-67	-100
Overige verschillen	-46	0
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>148.530</u>	<u>21.315</u>

11. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 31-dec-16 € 1.000	Dotatie € 1.000	Onttrekking € 1.000	Vrijval € 1.000	Saldo per 31-dec-17 € 1.000
Voorziening uitkering jubilea	3.527	0	-343	0	3.183
Voorziening PLB overgangsregeling	545	0	-110	0	435
Voorziening Zuiderpoort & Velserspoort	2.088	447	-383	35	2.187
Reorganisatievoorziening	742	44	-349	0	437
Voorziening rechtmatigheidsonderzoeken	6.099	2.548	0	-2209	6.438
Overige voorzieningen	3.123	120	-634	-623	1.985
Totaal voorzieningen	<u>16.124</u>	<u>3.159</u>	<u>-1.819</u>	<u>-2.797</u>	<u>14.667</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:

	31-dec-17
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	4.872
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar en < 5 jaar)	8.746
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.049
	<u>14.667</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

12. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan banken	171.873	191.533
Disagio op langlopende schulden	-1.671	-1.791
Overige langlopende schulden	0	0
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>170.202</u>	<u>189.742</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	211.942	233.102
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	20.409	21.159
Stand per 31 december	<u>191.533</u>	<u>211.942</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	19.659	20.409
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>171.873</u>	<u>191.533</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de lening als langlopend moet worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)	19.659	20.409
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)	171.873	191.533
Hiervan langer dan 5 jaar	94.462	108.020

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Schulden aan kredietinstellingen	20.000	0
Crediteuren	11.899	13.305
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	19.659	20.409
Belastingen en sociale premies	8.981	8.727
Schulden terzake pensioenen	206	1.969
Nog te betalen salarissen	4	111
Vakantiegeld	6.349	6.131
Vakantiedagen	3.604	3.131
Verplichting persoonlijk levensfase budget	20.858	19.290
Overige schulden	15.534	16.919
Terugbetalingsverplichting zorgverzekeraars oude jaren	14.221	18.325
Nog te betalen kosten	1.873	1.830
Vooruitontvangen opbrengsten	249	210
Totaal overige kortlopende schulden	<u>123.437</u>	<u>110.360</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde balans.

Voorts wordt opgemerkt dat in de vergelijkende cijfers van 2016 van de verplichting persoonlijk levensfase budget een positieve mutatie van € 3,8 miljoen alsmede in de terugbetalingsverplichting zorgverzekeraars oude jaren een afname van € 1,8 miljoen is verwerkt. Per saldo is sprake van een positieve mutatie van € 2,0 miljoen. Voor nadere toelichting over de achtergrond van deze aanpassingen wordt verwezen naar paragraaf 5.1.4.1 onderdeel Verslaggeving, vergelijkende cijfers 2016 en foutenherstel.

5.1.15 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen € * 1.000	Kosten van onderzoek en ontwikkeling € * 1.000	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom € * 1.000	Kosten van goodwill die van derden is verkregen € * 1.000	Vooruitbe- talingen op immateriële activa € * 1.000	Totaal € * 1.000
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	0	7.749	11.327	0	0	19.076
- cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	1.315	2.242	0	0	3.557
Boekwaarde per 1 januari 2017	0	6.434	9.085	0	0	15.520
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	408	0	0	0	408
- herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	800	1.133	0	0	1.933
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugnane geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	0	-392	-1.133	0	0	-1.525
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	0	8.157	11.327	0	0	19.484
- cumulatieve herwaarderings	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	2.115	3.375	0	0	5.490
Boekwaarde per 31 december 2017	0	6.042	7.953	0	0	13.995
<i>Afschrijvingspercentage</i>		10,0%	10,0%			

5.1.16 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA 2017

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen € * 1.000	Machines en installaties € * 1.000	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting € * 1.000	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voorzitbetaling op materiële vaste activa € * 1.000	Niet aan het bedrijfsproces dienbare materiële activa € * 1.000	Totaal € * 1.000
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	295.927	111.873	121.393	0	0	529.193
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	108.474	66.321	63.516	0	0	238.311
Boekwaarde per 1 januari 2017	187.453	45.552	57.877	0	0	290.882
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	5.012	0	15.023	4	0	20.039
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	9.303	5.443	12.339	0	0	27.085
- bijzondere waardeverminderingen	1.900	0	0	0	0	1.900
- <i>terugnane geheel afgeschreven activa</i>						
- aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
- <i>desinvesteringen</i>						
- aanschafwaarde	1.179	4.933	19.070	0	0	25.182
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	1.179	4.933	19.070	0	0	25.182
- per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-6.191	-5.443	2.684	4	0	-8.946
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	299.760	106.940	117.346	4	0	524.050
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	118.498	66.831	56.785	0	0	242.114
Boekwaarde per 31 december 2017	181.262	40.109	60.561	4	0	281.936
<i>Afschrijvingspercentage</i>	3,33% - 5%	5% - 10%	10% - 20%	0,0%	0,0%	

5.1.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen		Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen		Overige effecten		Vordering op grond van compensa- tieregeling		Overige vorderingen		Goodwill		Totaal	
	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000	€ * 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2017														
Kapitaalstortingen	-69	0	0	0	0	0	0	0	3.309	506	0	0	3.746	0
Resultaat deelnemingen	262	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	262	0
Ontvangen dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inbreng deelneming	1.280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.280	0
Verstekte leningen / verkregen effecten	0	0	0	0	0	0	0	0	500	0	0	0	500	0
Ontvangen dividend / aflossing leningen	0	0	0	0	0	0	0	0	-114	0	0	0	-114	0
Overige mutaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Amortisatie (dis)jagio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-175	-175	0
Goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2017	1.473	0	0	0	0	0	0	0	3.696	331	0	0	5.500	0

5.1.18 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017 (enkelvoudig)

Leninggever	Jaar	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossingen in 2017	Restschuld 31 december 2017	Aflossing jaar 2018	Restschuld over 5 jaar	Resteurende looptijd (in jaren)	Aflossingswijze	rente wijz datum	Geestel. zekerheden
ING	2002	6.500.000	20	banklening	4,98%	1.706.250	0	325.000	1.381.250	325.000	1.056.250	0	5 lineair	nvt	
ABN	2002	6.500.000	20	banklening	4,98%	1.706.250	0	325.000	1.381.250	325.000	1.056.250	0	5 lineair	nvt	
ING	2003	8.000.000	20	banklening	3,75%	2.600.000	0	400.000	2.200.000	400.000	1.800.000	200.000	6 lineair	nvt	
ABN	2003	8.000.000	20	banklening	3,75%	2.600.000	0	400.000	2.200.000	400.000	1.800.000	200.000	6 lineair	nvt	
ING	2004	9.000.000	20	banklening	2,95%	3.487.500	0	450.000	3.037.500	450.000	2.587.500	787.500	7 lineair	nvt	
ABN	2004	9.000.000	20	banklening	2,95%	3.487.500	0	450.000	3.037.500	450.000	2.587.500	787.500	7 lineair	nvt	
BNG	2005	20.000.000	25	banklening	3,66%	11.200.000	0	800.000	10.400.000	800.000	9.600.000	6.400.000	13 lineair	nvt	borgstelling WZ nr B001563
BNG	2005	30.000.000	20	banklening	3,47%	13.500.000	0	1.500.000	12.000.000	1.500.000	10.500.000	4.500.000	8 lineair	nvt	borgstelling WZ nr B001562
BNG	2005	40.000.000	40	banklening	3,88%	29.000.000	0	1.000.000	28.000.000	1.000.000	27.000.000	23.000.000	28 lineair	17-11-36	borgstelling WZ nr B001561
BNG	2006	6.000.000	20	banklening	4,32%	2.925.000	0	300.000	2.625.000	300.000	2.325.000	1.125.000	9 lineair	nvt	borgstelling WZ nr B002397
BNG	2006	12.000.000	20	banklening	4,32%	5.850.000	0	600.000	5.250.000	600.000	4.650.000	2.250.000	9 lineair	nvt	borgstelling WZ nr B002398
BNG	2006	7.000.000	25	banklening	4,38%	4.130.000	0	280.000	3.850.000	280.000	3.570.000	2.450.000	14 lineair	nvt	borgstelling WZ nr B002399
ABN	2007	8.000.000	30	banklening	5,09%	5.466.667	0	266.667	5.200.000	266.667	4.933.333	3.866.667	20 lineair	nvt	
ING	2007	8.000.000	30	banklening	2,00%	5.281.539	0	259.829	5.001.710	259.829	4.741.881	3.702.564	20 lineair	nvt	
ABN	2007	5.400.000	20	banklening	5,16%	2.835.000	0	270.000	2.565.000	270.000	2.295.000	1.215.000	10 lineair	nvt	
ING	2007	5.400.000	20	banklening	2,00%	2.835.000	0	270.000	2.565.000	270.000	2.295.000	1.215.000	10 lineair	nvt	
ABN	2007	7.500.000	10	banklening	5,05%	375.000	0	375.000	0	0	0	0	afgelost	linear	
ING	2007	7.500.000	10	banklening	5,05%	375.000	0	375.000	0	0	0	0	afgelost	linear	
ABN	2007	13.000.000	20	banklening	5,13%	7.150.000	0	650.000	6.500.000	650.000	5.850.000	3.250.000	10 lineair	nvt	
ING	2007	13.000.000	20	banklening	5,13%	7.150.000	0	650.000	6.500.000	650.000	5.850.000	3.250.000	10 lineair	nvt	
Fortis Bank	2008	14.000.000	30	banklening	5,15%	10.266.656	0	466.668	9.799.988	466.668	9.333.320	7.466.648	21 lineair	nvt	pos/neg hyp.verkt. pari passu. neg pledge
BNG	2008	16.000.000	30	banklening	4,80%	11.733.333	0	533.333	11.200.000	533.333	10.666.667	8.533.333	21 lineair	nvt	borgstelling WZ nr B002488
ING	2010	5.600.000	30	banklening	4,90%	4.340.000	0	186.667	4.153.333	186.667	3.966.667	3.220.000	23 lineair	nvt	
ABN	2010	5.600.000	30	banklening	4,90%	4.340.000	0	186.667	4.153.333	186.667	3.966.667	3.220.000	23 lineair	nvt	
ABN-Amro; roll over lening	2011	12.000.000	10	banklening	2,33%	8.700.000	0	600.000	8.100.000	600.000	7.500.000	0	4 lineair	nvt	
ABN-Amro; roll over lening	2011	16.500.000	10	roll-over/swap	2,80%	7.837.500	0	1.650.000	6.187.500	1.650.000	4.537.500	0	4 lineair	nvt	
ING; Euroflexlening	2011	16.500.000	10	euroflex	2,80%	7.837.500	0	1.650.000	6.187.500	1.650.000	4.537.500	0	4 lineair	nvt	
ABN-Amro; roll over lening	2012	5.000.000	10	roll-over/swap	1,32%	3.000.000	0	500.000	2.500.000	500.000	2.000.000	0	5 lineair	nvt	
ING; Euroflexlening	2012	5.000.000	10	euroflex	1,32%	3.000.000	0	500.000	2.500.000	500.000	2.000.000	0	5 lineair	nvt	
ABN-Amro; roll over lening	2013	10.650.000	10	roll-over/swap	3,79%	9.476.695	0	361.020	9.115.665	361.020	8.754.645	7.310.565	6 lineair	nvt	
NWB Bank	2013	10.000.000	25	banklening	3,09%	8.800.000	0	400.000	8.400.000	400.000	8.000.000	6.400.000	21 lineair	nvt	borgstelling WZ nr B003099
ABN-Amro	2015	6.000.000	7	banklening	2,80%	4.714.286	0	857.143	3.857.143	857.143	3.000.000	0	5 lineair	nvt	
ING Bank	2015	18.000.000	7	banklening	2,80%	14.142.857	0	2.571.429	11.571.428	2.571.429	8.999.999	-3	5 lineair	nvt	
							211.942.023	0	20.409.422	191.532.600	171.873.178	94.462.275			

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

BATEN

16. Opbrengsten Zorgprestaties

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> € 1.000	<u>2016</u> € 1.000
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	386.316	391.417
Overige zorgprestaties	3.362	3.874
Dienstverlening PAAZ	2.521	2.795
Totaal	<u>392.199</u>	<u>398.087</u>

Toelichting:
Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

17. Subsidies

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> € 1.000	<u>2016</u> € 1.000
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingsfonds	16.544	19.097
Overige Rijkssubsidies	5.058	4.187
Totaal	<u>21.602</u>	<u>23.284</u>

Toelichting:
Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

18. Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2017</u> € 1.000	<u>2016</u> € 1.000
Huur en service opbrengsten	11.998	11.635
Overige opbrengsten	4.008	4.640
Totaal	<u>16.005</u>	<u>16.275</u>

Toelichting:
Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	129.280	128.404
Sociale lasten	31.799	31.528
Pensioenpremies	12.161	12.283
Andere personeelskosten	16.649	23.368
Doorberekende personeelskosten	-4.292	-6.051
Sub-totaal	<u>185.597</u>	<u>189.532</u>
Personeel niet in loondienst	4.698	6.155
Totaal personeelskosten	<u>190.295</u>	<u>195.687</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)	3.025	3.000

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	1.933	1.836
- materiële vaste activa	27.108	27.066
- financiële vaste activa	120	120
- goodwill	175	165
Totaal afschrijvingen	<u>29.336</u>	<u>29.186</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	1.900	0
Totaal	<u>1.900</u>	<u>0</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.1.19 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

22. Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten die aan de instelling voor medisch specialistische zorg declareren

<i>De specificatie is als volgt:</i>	2017	2016
	€ 1.000	€ 1.000
Vrijgevestigd medisch specialisten	55.945	57.101
Totaal	<u>55.945</u>	<u>57.101</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

23. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	2017	2016
	€ 1.000	€ 1.000
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	9.904	9.789
Algemene kosten	21.480	19.621
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	83.765	84.568
Gebouw gebonden kosten	9.510	11.130
Totaal bedrijfskosten	<u>124.659</u>	<u>125.109</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

24. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	2017	2016
	€ 1.000	€ 1.000
Rentebaten	0	0
Resultaat deelnemingen	164	0
Sub-totaal financiële baten	<u>164</u>	<u>0</u>
Rentelasten	-8.237	-9.384
Resultaat deelnemingen	0	-1.890
Sub-totaal financiële lasten	<u>-8.237</u>	<u>-11.274</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-8.074</u>	<u>-11.274</u>

Toelichting:

Zie de toelichting bij de geconsolideerde resultatenrekening.

25. Belang derden

	2017	2016
	€ 1.000	€ 1.000
Belang derden	98	57
Totaal	<u>98</u>	<u>57</u>

Toelichting:

Het belang derden betreft in 2017, evenals in 2016, een aandeel in de Vijf Meren Kliniek B.V.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Spaarne Gasthuis heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 15 mei 2018.

De raad van toezicht van de Stichting Spaarne Gasthuis heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 22 mei 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.2.1.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van belang zijn voor de jaarrekening.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Dr. P.W.C. van Barneveld
Voorzitter raad van bestuur tot 1 juni 2018

Drs. C.A. Wolse
Lid raad van bestuur

Prof.dr. I.N. van Schaik
Lid raad van bestuur
Per 1 juni 2018 voorzitter raad van bestuur

Ir. H.M. le Clercq
Voorzitter raad van toezicht

Drs. P.A.M. Gerla
Lid raad van toezicht

Mr. B.B. Schneiders
Lid raad van toezicht

Mevrouw Prof. Dr. C. Wagner
Lid raad van toezicht

Prof. Dr. F.C. Breedveld
Lid raad van toezicht

Mevrouw Drs. N.A. Vermeulen MBA
Lid raad van toezicht

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 16 lid 3c, dat de resultaatbestemming wordt vastgesteld door de raad van bestuur en goedgekeurd door de raad van toezicht.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting Spaarne Gasthuis heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

